UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
OCT 27 1920

Published and distributed under Permit (No. 739) autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President,
A. S. Burleson,
POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Laikraštis

The Lithuanian Weekly "SANDARA"
Published by the Lithuanian National League of America.
M. J. DAMIJONAITIS,
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 38 — So. Boston, Mass., Spalio (Oct..) 21 d. 1920 m. — Metai VII

Lietuva žada kovot
Iki Paskutinio Kraujo Lašo

Tautų Lyga grumoja Lenkams

LIETUVOS INFORMACIJŲ BIURAS.
703 — 15th St., N. W.,
Washington, D. C.

Lenkų valdžia ir kariuomenės prigavinti žygiai. Vilniaus evakuacija ir užgrobimas. Lietuviai pasiryžę kovoti iki paskutinio kraujo lašo.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje yra gavusi Spalių 12 dieną šiuos kablegramus iš Berlino Spalių 11 dieną, butent nuo Užsienio Reikalų Ministerio d-ro Puryckiio:

Spalių septintą dieną, Tautų Sąjungai tarpininkaujant, pasirašyta su lenkais sutartis, kuria yra nustatyta demarkacijos linija. Ši linija supuola Suvalkijoje su gruodžio 7-os dienos, o Vilniuje eina pro Varėną, Eisiškius iri Bastunų.

Tautų Sąjingos Komisijai išvažiavus Suvalkuosna,lenkai puola didelėmis pajiegomis palei Bastunus ant musų kariuomenės. Kadangi musų rezervai buvo Suvalkuose,tai lenkam Varėną laikant negalima buvo greitai jų patraukti. Po dviejų dienų kruvinų kovų musiškiai turėjo pasitraukti ir lenkai įėjo Vilniun, kur apskelbė Centralinę Lietuvos Valdžią. Lenkų valdžia sako, kad tai padarė maištininkai prieš jos norą, bet tos kariuomenės vadas Dzinkovski skelbia, kad pildo Varšavos įsakymą. Griežtai protestuokit prieš tokį vilingą sutarties laužymą ir Tautų Sąjungos sprendimo niekinimą. Reikalaukite, kad lenkai iš Vilniaus pasitrauktų ir atsakytų už daugybę nereikalingų aukų ir nuostolių. Išleiskite atsišaukimą į visus musų tautiečius, kad kuom kas gali gelbėti. Tėvynė pavojuje.

Puryckis.

Be to tą pačią dieną gautos dvi "Eltos" telegramos. Po atkaklios kovos lenkai užėmė spalių 9 dieną ligi 10 val. nakties Vilnių. Laiko liniją Vilkininkai, Senieji Trakai, Vaka Kovienska, Raskazy. Lenkų pajiegų nesudaro Rytų Lietuvos gyventojai, kaip skelbiama, bet grynai lenkų dalis, kaip poznaniečiai, galicijonai ir kiti. Jų vadinamas lietuviais tėra mistifikacija pasaulio akims apdumti. Lenkai ateina kaipo bermontininkai, jų kariuomenė tai dvarponių gvardija su generolu Zeligovskiu prišakyje, kuris Vilniuje sudarė naują valdžią su Abromavičium Bobiškiu (?) ir kitais. Reikalauja, kad mes apleistume teritoriją ligi demarkacijos linijos, kaip kokia buvo pirm rusų puolimo ir Vilniaus pusėj plebiscito ar Steigiamojo Seimo. Nuspręstų prieš tuos uzurpatorius ginklu kovoti. Kuoplačiausiai organizuojami partizanai, šauliai. Įsakoma arklių mobilizacija.

"Elta."

Kitoj "Eltos" telegramoje iš spalių 11 dienos sakoma: Visos ministerijos Spalių 8 ir 9 dieną evakuavo Vilnių. Diplomatinis Corp. liko. Evakuaicja pilnoj tvarkoj. Musiškiai mušasi su lenkais arti Vilniaus. Kovoja iki paskutinio kraujo lašo. Organizuojamas raitelių pulkas vardu Geležinis Vilkas. Musų vyriausybė prašė anglų, prancuzų ir italų atstovų savo vardu imti laikinąją komandą Vilniuje. Reboul yra miesto komendantu. Musų kariuomenė ir milicija jų žinioje. D-ras Šaulys, kaipo Užsienio Ministerijos atstovas, d-ras Jonynas, kaipo vyriausybės įgaliotinis (pasiliko Vilniuje). Tautų Sąjungos Kontrolės Komisija Spalių 9 dieną iš Suvalkų per Kauną išvažiavo Vilniun. **"Elta".**

NAUJOS KOVOS SU LENKAIS.

LONDONAS, spalio 18 d. Nauji mušiai lietuvių su lenkais įvyko pereitos subatos naktį ir nedėlioje tarpe Vilniaus ir Kauno. Abiejose pusėse yra daug žuvusių. Didelės lenkų gaujos su šarvuotais karais užpuolė ant lietuvių ties stacija Rykanty (?).

TAUTŲ LYGA GRUMOJA LENKAMS.

PARYŽIUS, spalio 15 d. Tautų Lygos pirmininkas Leon Bourgeois skaudžiai persergėjo lenkų atstovą Paderewskį, kad Tautų Lyga gali imties aštrių priemonių, jei lenkų gen. Zeligowski tuojaus neišsikraustys iš lietuvių miesto Vilniaus. Paderewski pasižadėjo tuojaus keliauti į Varšavą ir ten įtikinti lenkų valdžią, kad neerzintų perdaug alijantų su lindimu į Lietuvą. Bet už kelių dienų Paderewski apreiškė, kad jis pakeičia savo pasiryžimą ir į Varšavą nevažiavo. Pasirodo, kad lenkai visai nepaiso Tautų Lygos, nes mato, kad ji yra visai nepajiegli.

Pilsudski buvo rezignavęs kaipo Lenkijos prezidentas, bet netrukus vėl savo resignaciją atšaukė. Lenkai visai Lygos nepaiso ir da atviriau, nė kaip pirma, veržiasi į Lietuvą.

AMERIKA PARDUODA LENKAMS ČEVERYKUS.

WASHINGTON, D. C., spalio 16 d. Karės departamentas pardavė lenkams apie už penkis milijonus dol. atliekamų kareiviškų čeverykų ir drabužių. Sekretorius Baker sako, kad kaipo mokestis bus priimta nuo lenkų abligai (notos) ir, lyg pasiteisindamas, daduria, kad Amerikoje niekas tų čeverykų nepirktų.

PIRKITE L. LAISVĖS PASKOLOS BONUS!

LIETUVOS KAREIVIAI.
Viduryje stovi karininkas **Antanas Urbelis**, kurio laiškas atspausdintas šiame "Sandaros numeryje ant 2 puslapio.

ŽYDAI NEPRISIDEDA PRIE ZELEGOWSKI'O "VALDŽIOS."

LONDONAS, spalio 17 d. Gen. Zeligowski oficialiai užkvietė žydus dalyvauti sudaryme valdžios, bet žydai atsisakė prie jo prisidėti.

PASEKMIGOS PRAKALBOS.

Pereitą nedėldienį Misijos narys, kun. J. Žilius turėjo nepaprastai pasekmingas prakalbas New Britain, Conn., ir Waterbury, Conn. Papasakojus apie Lietuvos padėtį ir Šaulius, visuomenė nesigailėjo aukų, metė šimtinėmis. New Britain'e suaukojo $1550.00. Waterbury, kur prakalbos buvo vėliau, užsimanė neapsileisti ir pagirtinose linktynėse sumetė Šaulių reikalams da daugiau, nes $1598.00. Neabejojame, kad ir kitur, supratę kritišką Lietuvos padėjimą, lietuviai pasirodys ne blogesniais už šių dviejų kolonijų lietuvius ir dės lygiai gausias, o gal da gausesnes aukas Lietuvos apgynimui.

KUPIDO DARBELIAI.

Slapta, mažai kam žinant, apsivedė p. P. J. Žiuris, A. L. T. Sandaros pirmininkas. Civilis šliubas paimtas 13 rugpiučio New York'e. Jaunoji yra panelė Biruta Lukoševičiutė, Brooklyn'ietė, taipgi kaip ir jaunavedis pasižymėjusi darbštumu lietuvių dirvoje. Ji yra pasižymėjus vietos scenoje kaipo dainininkė, lošikė ir pianistė, drauge yra atsidavus Tėvynės darbui. Jaunoji porelė nusikraustė gyventi Phoenixville, Pa.

"Sandaros" Redakcija, netyčiomis sužinojus apie šias vestuves, siunčia nors suvėlintus, bet širdingiausius linkėjimus!

Turbut jau tas slaptumas yra šeimynoj, nes štai daižnome, kad ir kitas brolis, F. Žiuris, taipgi apsipačiavo spalio 4 d. su penele Ona Šileliute iš West Roxbury, Mass. Amžinasis ryšys ir šiam atsitikime yra užmegstas New York'e. Šiems jaunavedžiams Redakcija taipgi nesigaili linkėjimų — siunčia jų pilnus glėbius!

Protestas.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 7 kp. laikytame susirinkime 13 d. Spalio, 1920 m. po No. 327 E St., So. Boston,Mass., paėmė apsvarstymui užpuolančius Lietuvos Atstovybę Amerikoje straipsnius, tilpusius "Darbininko No. 113.

1) Kadangi Uosis straipsnyje po antgalviu "Pavojų ir nelaimių sukuryje" po ilgo aiškinimo beprotiškai niekina ir smerkia Lietuvos Atstovybę Amerikoje už vykinimą Valstybinio Fondo Amerikoje ir tarp kit-ko straipsnyje sako: Protestuokime prieš p. Vileišio žygį prieš išsiuntinėjimą į Liet. Pas. stotis savo pagarsinimų steigti skyrius jo Valstybinio Fondo. Lietuvos Valstybei Tautos Fondas tarnauja! ir katalikai jojo niekad neišsižadės, p. Vileišis neturi moralės nei legalės teisės steigti Valstybinį Fondą.

2) Kadangi: kunigas švagždys straipsnyje po antgalviu "Amerikos Lietuviams Katalikams", kalbėdamas už Amerikos lietuvių Rymo Katalikų Federaciją, pasmerkia ne klerikalų sriovės organizacijas ir prasergsti savo vienminčius buti atsargiais ir toliau tęsia: "Te kiekvienas katalikas, pirma negu remti keno nors siulomą darbą, pasiteirauja savo centralinių organizacijų, ar tas darbas remtinas, ar ne."

3) Kadangi kun. Urbanavičius savo straipsnyje, po antgalviu: "Naujas Fondas" tarpe ilgo aiškinimo sako: "Esamasis Lietuvos Respublikos atstovas Amerikoje skaitomas yra garbės pirmininku šios Vyriausios Valstyvės Fondo Valdybos" tai pigiai suprasime, kokią garbingą ir šiltą vietelę p. Vileišis plenuoja sau Amerikoj surengti," ir kitam sakinyje kun. Urbanavičius vėl sako: "Bet jau tokia biurokrato psychologija". Štai kur aišku, kaip diena, kad kunigai Urbanavičiui pilnai galvą apsuko nuo to laiko, kaip p. Vileišis užklausė "Tautos Fondo", kur jie padėjo tuos pinigus, kuriuos surinko karės nukentėjusiems šelpt? Ir tokiu neišmanėliu pasirodo kun. Urbanavičius, kad jis net pamiršo, kad gerb. Vileišis dar niekuomet neparodė savo gyvastyje daugiau garbaus pasidarbavimo už Lietuvos Nepriklausomybę. Gerb. Vileišis biurokratas? — tai tik Tautos Fondo viršininkams! Lietuvos Respublikos atstovas Amerikoje surengti sau šiltą vietelę visai negali, delto kad kiekvienos respublikos vyriausybė tankiai mainosi, o užrubežiniai atstovai dar tankiau.

4) Kadangi iš patikėtinų žinių, gautų iš Lietuvos, mes žinome, kad daugel musų kunigų išbėgo iš Lietuvos sykiu su lenkų armija, tai mes galim but užtikrinti, kad ir viršminėti žvalgai yra daugel palinkę į tą pusę. Ir del augščiau tilpusių nurodymų mes išnešam sekančiai:

Rezoliucija.

1) Mes užgiriam ir remiam visus Lietuvos Atstovybės Amerikoje gerb. p. Vileišio, p. Žadeikio ir p. kun. Žiliaus įvykintus užmanymus iki šiai dienai, tarp tų ir "Valstybės Fondą", palaikomą Lietuvos Piliečių Sąjungos, kuriam visuomenė, išskyrus kelis klerikalų vadus, karštai pritaria;

2) Reikaalujam, kad Lietuvos Atstovybė Amerikoje imtųsi greitu žingsniu užkirsti kelią tiems griovikams musų valstybinių įstaigų ir nedaleisti demoralizuoti silpnai permatančius tą klerikalų begėdišką politiką, taip baisiai kenksminga Lietuvos Nepriklausomybei šiuo kritišku laiku;

3) Reikalaujame, kad Lietuvos Atstovybė Amerikoje dėlei "ištikimybės" ištirtų, tuos tris: Uosį, kun. Urbanavičių ir kun. Švagždį sulig tokio pat proceso, kokį naudojo Lietuvos Valstybė ištirdama Gabrį-Paršaitį, Aukštuolaitį ir kunigą Bartušką. Pasekmes ištyrimo paskelbti viešai spaudoje;

4) Reikalaujam, kad Lietuvos Atstovybė Amerikoje pasiųstų rezoliucijos nuorašą Lietuvos Vyriausybei.

S. Jokubauskas, pirm.
Franas Zokaitis, rašt.,
327 E Street,
So. Boston, Mass.

CAMBRIDGE, MASS.

Kun. Juškaitis Viešai Bažnyčioje Agituoja prieš Lietuvos Valstybės Misiją.

Nedėlioje, 10 d. spalio kun. bažnyčioje pasakė prakalbą. Sako: jus skaitote laikraščiuose, kad Lietuvos Misija tveria Valstybinį Fondą, pavadinta kokia ten Lietuvos Piliečių Sąjunga. Todel aš jums, kaipo katalikas sakau, kad neremtumėt tokių Misijos sumanymų ir neduotumėt pinigų, nes tas Valstybės Fondas arba Lietuvos Piliečių Sąjunga yra priešinga Suvienytų Valstijų Konstitucijai ir jeigu jus remsite, tai gal jus ir Misiją visus departuos iš Amerikos; todėl apsisaugokite ir neikite nė į prakalbas, nes Misijos nariai atvažiuoja kalbėti arba kiti kalbėtojai ir pasako gerą prakalbą, tai jus visi ir remiate jų sumislytus visokius darbus ir aukuojate pinigus Lietuvai į kaž-kokius Valstybės Fondus. Ar jus žinote, kam tas Fondas yra sutvertas? Delto, kad Tautos Fondą užslopinus. Jei jus duosite ant Lietuvos į kokius Piliečių Sąjungos Fondus, tai turės Tautos Fondas žlugti. O kam reikia kitas tverti? Jog ir T. Fondas dirba Lietuvai, tai gal ir pinigus kolektuoti. O kad L. Misija ką mislina Lietuvai pagelbėti ir laisvę išgauti tai lai eina su laisvamaniais, ir jus katalikai turite šalintis nuo tokios Misijos, ji nėra Lietuvos valdžios įgaliota ir negal čionai, Amerikoje veikti, tik reikia mums katalikams subrusti ir jos darbus boikotuoti, neinant ant prakalbų, neduodant pinigų, nes vistiek Lietuva negauna nieko iš Misijos, tai kam jinai reikalinga?

Gal kunige pasakysite, kiek Tautos Fondas Lietuvą sušelpė? Ir atskaitą bijosi išduoti, nes žino, kad dažinoję aukuotojai apie išlaidas sukels revoliuciją ir užsimanys pažiurėti, kokios tos Česnulio kelnės yra, kad jisai reikalavo iš Tautos Fondo $700.-00, ir pažiurės, ar ir jisai yra nuo karės, jeigu tokias brangias kelnes įsitaisė iš suaukuotų Lietuvai pinigų.

Antra pamokslo dalis buvo apie 7-tą Dievo prisakymą "Nevok". Paaiškinęs, kas tai yra griekas, toliaus sako: pasakysiu bausmę, kokią yra už vogimą. Pavyzdžiui, jei biednam žmogui pragyvenimo dieną su šeimyna ar pavieniui kaštuoja 50 centų ir tu pavoktum nuo, jo tai yra smertelnas griekas. Arba, kaip jus vadinate kapitalistai, tai yra pragyvenimas yra daug brangesnis—atsieina ypatai diena $10, tai jei pavogtumete jo lygiai dešimtį doliarių, reiškia papildote smertelną grieką. Trečias, jei jus vogsite po biskį žėdną dieną, vistiek smertelnas griekas. Bet jei pasitaiko per mėnesį arba per kelias dienas sykį, tai jau nesmertelnas griekas, taip tik.

Labai ačiu kunigui už jusų išaiškinimą apie "grieką". Dabar žinosime tie, kurie dirbame "šlektuzėj", kaip susilaikyti nuo "smertelno grieko": ciela kiaulė pavogti bus du nusidėjimai: Vienas, kad negali panešti, o antras smertelnas griekas, nes kaštuoja daugiau kaip 10.-00 doliarių, todel mes žinosime, kad reikia pasiimti geras šolderis", kuris nekaštuoja $10.00, tai galima panešti ir nėra "smertelno grieko".

Mes da norime, kad sekantį nedėldienį kunigas išaiškintumėte apie Česnulio kelnes, nes jus žinote, kad jisai reikalavo $700.00 iš Tautos Fondo, todėl pasakykite, ar jisai patsai pasiėmė ar jus užmokėjote iš T. F., ir kam bus smertelnas griekas, ar Tautos Fondui ar Česnuliui, kad iš sukolektuotų Lietuvos pavargėliams pinigų pirko tokias brangias kelnes?

Šv. Venta.

A.L.T.S. Reikalai.

A. L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAI.

P. J. ŽIURIS, Pirmininkas,
General Pike's Hotel,
Phoenixville, Pa.

JONAS SEKYS, Vice-Pirmin.
101 Oak St., Lawrence, Mass.

M. J. DAMIJONAITIS, Sekret.,
327 E Street,
Boston 27, Mass.

K. JURGELIUNAS, Iždininkas,
377 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

F. J. ŽURIS, Iždo-globėjas,
4 Dracut St., Suite 2
Dorchester, Mass.

J. TUINILA, Iždo-glob.,
822 Washington St.,
Boston. Mass.

LITERATIŠKO KOMITETO:

JONAS STRIMAITIS,
294 — Ave., New York, N. Y.

S. E. VITAITIS,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

PR. TIŠKINAS,
797 Bank St., Waterbury, Conn.

LIETUVOS NEPRIGUL. FONDO:

A. B. STRIMAITIS, Pirmininkas,
294 — 8th Ave., New York, N. Y.

P. JURGELIUTĖ, Sekretorė,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

TAMAS PAUKŠTIS, Iždininkas,
13 Mill St., Pittston, Pa.

BALSAVIMAI Į CENTRO VALDYBOS NARIUS.

Iš nominuotų kandidatų į C. V. narius yra priėmę kandidaturas ir palieka visų A. L. T. S. narių nubalsavimui sekanti piliečiai:

Į Prezidentus:
P. J. Žiuris, iš Phoenixville, Pa.
A. B. Strimaitis, iš New York City.
A. Mikalauskas, iš New Britain, Conn.

Į Vice - Prezidentus:
Pr. Tiškinas, iš Waterbury, Conn.
Petras Jaras, iš Baltimore, Md.
J. Ambraziejus, iš Brooklyn, N. Y.

Į Sekretorius - Administr.:
M. J. Damijonaitis, iš So. Boston, Mass.
A. P. Osteika, iš Waterbury, Conn.
K. J. Paulauskas, iš Waterbury, Ct.

Į Iždininkus:
K. Pratapas, iš So. Boston, Mass.
K. A. Makarevičius, iš New Haven, Conn.
St. Norkunas, iš So. Boston, Mass.

Į Iždo Globėjus:
J. P. Tuinila, iš So. Boston, Mass.
F. J. Žiuris, iš Dorchester, Mass.
Kaz. Sidabra, iš Cambridge, Mass.
P. Kalinauskas, iš Baltimore, Md.
P. Bartkevičius, iš Cambridge, Mass.
Ant J. Gotoutas, iš So. Boston, Mass.

Balsavimo blankos kuopoms ir pavieniams nariams yra išsiuntinėtos spalio 15 d., 1920m. Balsavimo laikas aprubežiuotas: baigiasi su lapkričio 17 diena. **Todel visos kuopos** privalo turėti savo susirinkimus pabaigoje šio mėnesio arba pradžioj lapkričio ir **visi nariai** teiksis atsilankyti į savo kuopos susirinkimą ir dalyvauti balsavime, kad kiekvienas narys atiduotų savo balsą už jam patinkamą kandidatą į C. V. narius.

Apart balsavimo, narių pareiga yra buti ant sargybos šitame svarbiame momente, kada musų tėvynės Lietuvos likimas yra kritiškame stovyje. Užtai visi turime lankytis į kuopų susirinkimus ir tartis — ruoštis, kaip galima duoti pagalba mus tėvynei.

Išnešti protestus prieš juodąją armiją, kuri kėsinasi prieš Lietuvos Misiją ir tuos laikraščius, kurie smerkia Lietuvos valdžią ir gaišina Lietuvos Laisvės Bonų pirkimą. Toki laikraščiai, kurie sėja lietuvių tarpe nepasitikėjimą lietuvių valdžia ir ardo Lietuvos Respublikos pasilaikymą, neverta, kad jie lietuvių kalbą yra spausdinami.

Dėlei Lietuvos Laisvės ir savo brolių kariaujančių už Lietuvos žemę, visi sandariečiai bukite aktyviais kovotojais už neprigulmingą Lietuvą.

A. L. T. S. metinis Seimas artinasi. Turi įvykti New Yorke, lapkričio pabaigoje. Kol kas, dar nėra tikrai sutarta su vietos kuopoms, t. y. 1-ma ir 30-ta kuopos, kurių rupesčiu turės buti Seimui vieta užimti. Biskį vėliaus, kad viskas bus sutarta, bus paskelbta, kokiomis dienomis Seimas įvyks. Dabar kuopoms yra laikas rengtis su įnešimais ir atstovus rinkti į busiantį Seimą.

M. J. DAMIJONAITIS,
A. L. T. S. Sekret.

NAUJA A. L. T. S. KUOPA.

Pereitą sąvaitę, pasidarbavimu Naujosios Anglijos Apskričio valdybos, tapo įkurta nauja kuopa: **Newton Upper Falls, Mass.**

Naujos kuopos valdybon įeina šie piliečiai: Pirmininkas — Saturnas Pačkauskas, pirm. padėjėjas — Juozas Paulauskas, raštininkas — Vincas J. Burokas, iždininkas — Rokas Pačkauskas.

Linkime naujai kuopai, kuri bus žinoma kaipo 22-ra kuopa, geriausios kloties, kad augtų ir darbuotus kartu su visais sandariečiais išvieno.

M. J. DAMIJONAITIS,

NELAUKIME RYTOJAUS!

Broliai ir sesutės sandariečiai! Meskime priežodį: "tai dar ryto". Nelaukime, kad kas nors užsiliptų ant sprando ir stokime į darbą šiandien. Priėjus kokiam nors svarbiam reikalui, nestojame visi kaip vienas, kad tuojaus atlikti, bet tai dar ryto bus laiko. Oi, broliai, nelaukime gero rytojaus, jeigu nebusime prisirengę iš vakaro! Taip pat ir su mumis — jeigu norime, kad musų partija ryt padidėtų ir musų organas išeitų kelius kartus į sąvaitę, tai turime pasidarbuoti šiandien. Atminkime, kad musų organas dar skoloje! Ir kad išvadavus iš skolų 7-tą kp. sumanė ir nutarė, kad nariai užsimokėtų iš liuosos valios po $2 ir visi kp. nariai su tuom sutiko.

Tas klausimas buvo pakeltas N. A. Apskr. susivažiavime. Dalyvavusios kuopos prisižadėjo sekti 7 kp. užmanymą. 16 kp. per savo susirinkimą užgyrė minėtą sumanymą ir prisižadėjo pildyti, t. y. iki Naujų Metų užmokėti po $2 nuo nario.

Bet toli gražu dar nevisos, tik keletas kuopų atsiliepė į sumanymą. Bet kur kitos? Atminkite, kad jei partijoj visi nariai užsimokės po $2, tai netik skolą išmokėtumėm, bet dar liktų keliolika šimtų platesniam veikimui. Tad mieli broliai ir sesutės, jeigu rupi musų tautos ir partijos gerovė, stokime visi kaip vienas petys į petį ir iki Naujų Metų pasistengkime užsimokėti. Tad valio visi prie darbo!

A. J. Gotoutas,
Vice-pirmin. N. A. Apskr.

GALINGA BOMBA.

Waterbury, Conn.
14-X-20

A. L. T. Sandarai,
So. Boston ,Mass.

GERBIAMIEJI!

Šiuomi prisiunčiu čekį ant $150.00, kuris lai buna kaipo bomba Sandaros spaustuvės morgičiams, iš A. L. T. Sandaros Conn. Apskričio iždo. Oi, kaip butų linksma, kad kitų kolonijų sandariečiai pasektų musų Cann. sandariečių pavyzdį ir taip, kaip kad mes, veiktų susirišę į apskričius. Kokis tai yra gyvumas ir pasekmingas veikimas. Mes šiais metais bendrai veikdami iš apskričio iždo suteikėm net $350.00 spaustuvės skolų išmokėjimui. Jeigu butų buvę dar nors 5-ki kiti toki apskričiai, tai skolos butų buvusios atmokėtos, ir tiems visiems dėjavimams ir nusiskundimams jau seniai butų buvęs galas. Taigi į darbą sandariečiai! tegul šią žiemą nelieka nė nievos valstijos, kurioje nebutų sudarytas A. L. T. Sandaros apskritys.

Su tikra pagarba,
A. L. T. Sandaros Conn. apskričio raštininkas,
K. J. Paulauskas,
797 Bank St., Box 107,
Waterbury, Conn.

Čekis ant 150 dol. gautas 16-X-1920.

M. J. DAMIJONAITIS,

Iš A.L.T.S. veikimo

RACINE, WIS.

A. L. T. Sandaros 35 kuopos bus laikomas susirinkimas spalių 24 d., Union Hall, rume 4-tame, 2 val. po pietų. Visus narius kviečiame atsilankyti į susirinkimą, turime daug svarbių reikalų aptarti.

Kas svarbiausia, kad musų partijos seimas artinasi, ir mes turime duoti savo gerb. organizacijai naudingus sumanymus jos pagerinimui. Į praeitų metų seimą mes atstovo neįstengėme pasiųsti, bet pasiuntėm $75.00 aukų. Šįmet ir vargu atstovą siųsime, bet seimui siunčiant pasveikinimą labai pritiktų prisegti ir šimtinę aukų. Jei mes praeitus metus įstengėm $75.00 aukuoti, šįmet tvirčiaus stovime finansiškai, o jog dar yra laikas parengti balius ar perstatymas, vis uždirbsime ir galėsime gražiai pasirodyti su lygia skaitline — su šimtine.

Tik reikia mums krutėti, pasekmės bus. Ir dabar jau laikas yra ruoštis prie rengimo vakarų, gi mes dar neturime padarę plenų rudens ir žiemos sezonui.

Ir spalių 24 d. visi sandariečiai ateikite, tai mus gyvas reikalas susirinkimus lankyti. Eidami į susirinkimą atsiveskite naujų prirašymui prie Sandaros. Suėję pasidalįsime mintimis ir be abėjo, padarysime plenus rudens ir žiemos sezonui, ko mes gyviaus veiksime ir busime stipresni, to Lietuva turės daugiaus naudos.

Prot. rašt. **M. Kasparaitis.**

ROCHESTER, N. Y.

Sandariečiai Aukuoja Lietuvos Kariuomenei.

Spalio 6 d. eidamas gatve sutikau bešnekačiuojant tris sandariečius. Vienas iš tarpo, A. Usevičius sušuko: broliai momentas svarbus,sumeskim po keletą auksinų Lietuvos gynėjams. Visi kai vienas pradėjo versti doliarinių kišenius ir pasirodė vaisius: pp. A. Usevičius $10.00, P. Petronis 2.00, K. Zečius 1.00, N. Jodviršis 1.00. Pinigai pasiųsti Lietuvos Atstovybei, New York, N. Y. **P. Petronis.**

WEST LYNN, MASS.

Atydai A. L. T. S. 40 kuopos Narių.

Gerbiamieji! — Musų kuopos susirinkimas pereitą mėnesį neįvyko del kai-kurių priežasčių, tad-gi šį mėnesį, 26 d. bus mėnesinis susirinkimas, malonėkite visi susirinkti ir užsimokėti mėnesines duokles, nes neužsimokėjus už tris mėnesius yra sulaikomas organo siuntinėjimas.

Musų kuopos yra rengiami linksmi šokiai 23 d. šio mėnesio, tad užkviečiame visą jaunimą, kaip vietinį taip ir aplinkinį atsilankyti į šį puikų balių.

P. Bolys, rašt.

A. L. T. S. 29-tai KUOPAI.

Jusų 29-tos kuopos susirinkimo paskelbimas atėjo per vėlai — jau "Sandaros pereitas numeris buvo atspausdintas, gi dabartinis numeris išeina po mitingo. Gerbiamieji kuopų raštininkai! Malonėkite nevėluoti su savo paskelbimų prisiuntimu.

M. J. DAMIJONAITIS,
A. L. T. S. Sekret. ir Adm.

T.M.D. Reikalai.

T. M. D. KUOPOS, KNYGYNAMS, KNYGŲ PRIĖMĖJAMS, ETC.

Užėjo jau šaltesnės, vėsesnės rudens dienos. Artinasi jau ir sniegotos žiemos dienos. Visi žmonės praleidę vasaros šiltas dieneles dabar jau daugiausia namie sėdi ir už knygų-laikraščių daugiausia yra nusistvėrę ir laiką praleidžia namuose.

T. M. Draugija yra išleidus iki šiam laikui apie trisdešimts įvairaus turinio knygų. Visos begalo žingeidžios, lavinančios žmogaus protą ir sykiu suteikiančios pasiskaityti linksmų-smagų laiką. Visų T. M. D. kuopų privalumas dabar jau kuogreičiausiai išsirašyti iš centro knygų ir per įvairius susirinkimus pardavinėti. Kuopos pardavinėdamos T. M. D. knygas pasitarnaus daugiausia apšvietos reikalams ir sykiu sumažins T. M. D. knygyną ir padaugins T. M. D. kasą, taip kad centro valdyba tuoj pasistengs daugiau naujų išleisti ir nariams dykai suteikti. Kunigas knygų perkupčiai, knygynai reikalaudami didesnio skaičiaus knygų visad iš T. M. D. knygyno gaus didelį nuošimtį: nuo 50% iki 60%.

Su knygų užsakymais visad kreipkitės prie T. M. D. centro sekretoriaus šiuo adresu: **J. Sekys, 101 Oak .St., Lawrence, Mass.** Kas neturite katalogo klauskite tuoj, o gausite.

Taipgi norėčiau gerb. kuopų atkreipti atydą, kad T. M. D. centras dar turi 41 T. M. D. ženklelį - sagutę. Kaina vienos $1.50. Butų geistina, kad tuoj kuopos ir nariai pabaigtų išpirkti, nes jau daugiau centras jų nebedarys prie šių brangenybės aplinkybių. Taigi pasinaudokite proga ir siųsdami į centrą mokesčius užsisakykite ir ženklelių. Jų mažai yra ir tuoj paskutinius reikia išparduoti. Sekretoriai rinkdami nuo narių mokestis nepamirškite pasiųlyti ženklelių.

Darbuokitės visi kiek galint, kad palėtume tuoj išleisti naujų knygų ir ant naujų metų gauti. O už 1919 metus tuoj jau bus kuopoms ir nariams knygos siuntinėjamos ir apie tai tuoj paskelbsime, nes jau baigiamės tvarkytis.

J. Sekys, T. M. D. Sekr.

BERTAININ. ATSKAITA TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS.

Šiuomi pranešu visiems T. M. D. nariams, kad 1 d. Spalio, 1920 m. priėmiau nuo buvusio kasieriaus p. J. W. Liutkausko, knygas ir sekantį T. M. D. turtą:

1) Suv. Valst. Antros paskolos Certifikatą ..	$1000.00
2) Kings County Savings Bankos knygelę	1561.87
3) North Side Bank of Brooklyn, knygelę ..	1506.59
4) 41 T. M. D. ženklelį po $1.50	61.50
Viso	$4,129.96

ĮEIGOS:

Laike buvusio T. M. D. Seimo priėmiau cash (aukos)	$17.35
Iš Philadelphia, Pa. per S. Grinienę	15.00
Iš Amsterdam, N. Y. p. P. Liepaitė	10.00
Iš Racine, Wis. auka 121 kp. T. M. D.	5.00
Viso	$47.35
Per Centralį sekretorių mokesčių lakštas I	136.70
Per C. S. M. lakštas II	51.60
Viso	$188.30
Nuošimčių iš Kings County Bank	27.97
Liberty Bond Kuponas ..	20.00
Viso	$47.97
Viso sykiu....	$4,413.58

IŠMOKĖJIMAI:

Už persiutimą seiman dokumentų	6.12
Už persiuntimą Lietuvos seimui kablegramo	13.18
Už iždininko kauciją	3.00
Rendos už knygų laikymą	20.00
Viso	$42.98
1 d. Spalio 1920 m. pas iždininką lieka	$4,370.60
Geležinis kapitalas ..	$2,577.29
Bėgančių reikalų fondas	1,731.81
Ženklelių	61.50
Viso	$4,370.60

A. B. Strimaitis,
T. M. D. Iždininkas.

AIDAI IŠ LIETUVOS.

Mus tautiečiai iš Lietuvos ir iš kitų šalių rašo laiškus savo giminėms į Ameriką. Tie laiškai kartais yra labai akyvi, nes jie parodo tikrąjį lietuvių upą ir jų jausmus. Žemiau talpiname keletą tokių laiškų. Iš jų matyti, kad Lietuvos žmonės aiškiau supranta savo padėtį, nė kaip gal mes manėme.

KAREIVIO LAIŠKAS.

Karininko Antano Urbelio laiškas, rašytas jo pusbroliui J. J. Urbeliui, Amsterdam, N. Y.:

14-IX-20 m.

MIELAS BROLI!

Begalo nudžiugau gavęs iš Tavęs laiškutį ir tariu širdingą ačiu, kad ir toli atsiskyręs nuo savųjų svetimoje šalyje begyvendamas, per tiek ilgą laiką nepamiršai savųjų, matyt, kad dar nespėjo sužavėti Tavęs Amerikos gyvenimas. Labai man malonu, kad Tau gerai sekasi, kitaip ir negali buti, kitiems kaip Tu visur ir visada man rodos nebus bloga, nes moki gyventi ir prie gyvenimo aplinkybių taikytis. Taip-pat džiaugiuose, kad jau suspėjai gustelę susisukti ir pačiutę pasivilioti. Sveikinu Tave su nauju gyvenimu ir linkių sandaroje ir meilėje sulaukti senatvės dienelių. Nors nepažįstų brolienės, bet sveikinu ją irgi linkėdamas viso gero ir daugiau gražių Juozukų užauginti tik ne Amerikai, bet Lietuvai. Aš Tave Jurgiau dažnai atmindavau ir man rupėjo, kaip tau sekasi, bet dabar tu pats susipratai pranešti ir užtai dar kartą ačiu!

Aš pasistengsiu pirmai progai pasitaikius išsiųsti savo fotografiją, dabar siunčiu tik su draugais, kitokios liekamos neturiu, greit nusitrauksiu Vilniuje.

Pastaruoju laiku neblogai gyvenu, tarnauju kariuomenėje 4 pulke, kaipo karininkas, tarnyba gerai sekasi, gyvenu gana gerai. Pastojau į kariuomenę savanoriu 1918 metais, gruodžio pabaigoje, kuomet tebuvo tik 30 Lietuvos kareivių, pastojau paprastu eiliniu, nes nebegalėjau pernešti tų skriaudų, kurias darė musų tautiečiams atėjunai-svetimtaučiai vokiečiai ir rusai. Pamačiau, kad kitokio išėjimo lietuviams nėra, kaip tik griebtis ginklo ir ginti savo teises, savo turtą ir žemę nuo svetimtaučių, kurie visokiais budais veržėsi į Lietuvą, nes žinojo, kad čia dar yra maisto ir manė, kad lietuvis įpratęs vergauti nei nesusipras griebtis ginklo savo teisėms ginti, bet giliai apsiriko nabagai. Lietuviai prispirti prie sienos pamatė, kad kito išėjimo nėra nusikratyti savo prispaudėjus, kaip tik ginklo jėga. Buriais stojo jaunimas į kariuomenę savanoriais, o namie pasilikę nesigailėjo savo apgynėjų sušelpti, taigi šiaip taip susitvėrė Lietuvos kariuomenė ir ligšiol pasekmingai valė savo tėvynę nuo prispaudėjų ir išnaudotojų. Šiandien jau ir Vilnių atvadavome. Mes stovime už Vilniaus į rytus netoli savo sienų. Gyventojai, nors ne visi, bet dauguma mums prijaučia. Dabar vėl sunkios valandos Lietuvai užstojo, mat lenkai trupučį atsispyrę prieš bolševikus, vėl veržiasi į Lietuvą ir nori ginti ponų dvarus. Prasidėjo smarkųs mušiai su lenkais, ligšiol dar vis išlaikome jų puolimus, tikimės ir toliaus neužsileisti, iš abiejų pusių yra daug užmuštų, taigi taip vadinami musų "broliai" užsispyrė vėl pajodinėti ant lietuvių sprando, bet vistiek nepavyks, verčiau žuti negu vėl svetimiems vergauti, kad tave pirštais badytų, gal greitu laiku ir mums teks nuvažiuoti į lenkų frontą, tai bent pasipeštumėm, nes jau nubodaujame. Kariuomenės pas mus dabar gerokai padidėjo, nes priešininkai gana skaitlingi; upas kareivių geras, ypač prieš lenkus visi nori kariauti. Su bolševikais padaryta taika, bet su tokiais velniais sunku susiruokuoti, jiems viskas galima, nei žodžio nei sutarties jie gali nepildyti, kaip tik sustiprės, bet dabar vis-gi musų privengia ir nori taikoje gyventi, tik kaszin ar ilgai. Pas mus visi pasipiktinę bolševikais, ypač kareiviai susistatė prieš bolševikus. Kuomet juos pamatė ir kaip su jais pasikalbėjo. Šiap jau Lietuvoje tvarkosi, gyvenimas geryn ir jei pasibaigtų karės, tai Lietuva greit atsigautų ir sustiprėtų. Dabar sodžiuose, ypač musų krašte, apie Surviliškį, labai gerai gyvena, uliavoja,veselioja ir gražiais arkilais pradeda važinėti, taip-pat neblogos degtienės pasidirba ir žinoma iš pripratimo dejuoja ir pasiskundžia, kad sunku gyventi. Tėvukai sveiki, nors jau sensta. Silverstras darbuojasi namie, Juozukas mokinasi Panevėžyje gimnazijoje. Man teks burbut dar ilgai pabut kariuomenėje, gal ir visiškai pasiliksiu, nes Dotnavos mokyklos neteko pabaigti,baigiau septynias gimnazijos klesas, taigi lig mažoka rodos, o tartum nėra labai sunku, ypač po karo, jei išlīksiu gyvas ir lenkams ragus aplaužysime, o palaužyti butinai reikės, taigi dar reikės pasidarbuoti, kad savo šaliai šiokią tokią laimę iškariavus, ir kad tu su pačiute ir vaikučiais galėtumei sugrįžti į laisvą nepriklausomą savo tėvynę - Lietuvą, jei kada panorėsi Ameriką apleisti. Linkiu Tau ir tavo žmonelei su vaikeliu viso gero ir linksmaus gyvenimo!

Bučiuoju Tave **Antanas.**

LAIŠKAS

Seno amerikiečio, J. M. Balčiuno, kurs grįžo į Lietuvą 1914 m. ir ten pergyveno karę. Jis sekančiai rašo p. J. Večkiui (Haverhill, Mass.) iš Ringališkės rugpiučio 29 d.:

Gerbiamas draugai: —

Laišką iš Jusų apturėjau,už ką širdingai ačiu; bet užvis pirma atsiprašau, ką taip ilgai neatrašiau Jums laiško, nes gavau Jusų laišką kaip tik pradžioje darbymetės ir del stokos laiko nedaviau Jums atsakymo. Sveikinu Jus, mielas drauge, ir Jusų visą šeimyną, visiems linkiu geriausios kloties Jusų gyvenime. Visi iki kolei esam sveiki, ko ir Jums linkim. Šie metai pas mus taip-gi nepaprasti, nes nuo kovo mėn. iki pabaigai liepos nebuvo lašo lietaus, delto viskas išdžiuvo: balos ir upeliai išdžiuvo, daugelyje šulinių pritruko vańdens, Nemunas, kokia didelė upė, o daugelyje vietų galima perbrist nenusivilkus marškinių. Todel ir javai prispėjo nepaprastai anksti, kad šiuomi laiku jau nieko ant lauko neliko, apart

grikių ir bulvių. Derlius toks: rugiai vidutiniški — duonos pakaks, bet vasarojus menkas, nes sausuma viską išdžiovino ir nedavė priaugti. Karštis buvo nepaprastas: pavėsyje termometras rodė iki 30 laipsnių karščio, prieš saulę gi traukė iki 50 laipsnių Reaumur'o, budavo dienos, kad negalėdavai išlaikyti prie darbo. (30 Reaumur'o laipsnių lyginasi amerikoniškiems Fahrenheit'o apie 82 laipsniams,o 50 — apie 126 laipsniams. **Red.**). Gyvenimas Lietuvoje (išskiriant buvusias ir dabar dar okupuotas vietas) ateina į normales vėžes, nors dar viskas brangu, bet jau visokių prekių atsiranda ir badauti netenka.

Iš politikos yra tiek, kad Lietuva padarė taiką su rusais ir Lietuvos Seimas sutartį "ratifikavo". Sutarties sąlygos paduosiu kitą kart, dabar turiu pasakyti tik tiek, kad nors nepilnai užganėdina Lietuvos reikalus, bet visgi galima sakyti, kad didumoje yra užganėdinti. Rusai pasižadėjo duoti medžių atstatymui išgriautos Lietuvos, taipgi atlyginti nuostolius, padarytus Lietuvai, auksu. Grąžįs visus paimtus iš Lietuvos daigtus ir nesikiš į Lietuvos vidurinius reikalus. Tai pamatiniai sutarties dėsniai.

Buvusioji okupuota Lietuvos dalis šiuo kartu labiau nukentėjo, negu per visus kitus karės metus. Lenkai šeimynikaudami, Lietuvą plėšė kiek įmanydami, o ypač traukdamiesi. Užėję alkani bolševikai taipgi ne paglostė. Daugelis javų likosi ant lauko sunaikinta; daugelis gyvulių, ypač arklių, ir padarų paimta, taip kad jau išanksto badmetis matyti. Tie žmonės be pagelbos jau negali išgyventi. Ačiu Lietuvos valdžiai ir visuomenei, kurios pastangomis jau žymi dalis yra atvaduota nuo visokių okupantų, ir Vilnius, kaipo Lietuvos sostinė, jau yra liuosas nuo svetimų okupantų (dėja — grobštųs lenkai jau vėl Vilniuje! **Red.**) ir Lietuvos trispalvė vėliava jau plevėsuoja ant Gedimino kalno. Tikimės, kad greitai ir likusioji Lietuvos dalis, kaip Lida, Gardinas, bus atvaduoti nuo svetimų okupantų. Tada jau linksmai trauksime Lietuvos Himną, kaipo tikrai **Lietuvos didvyrių šalį.** Dabar bolševikai turi apsupę Varšavą (laimės svarstyklės yra dabar atžaagriai nusvirę, **Red.**) ir derasi su lenkų valdžia dėlei taikos.

Mielas Jonai! Klausi kas link Lietuvos Misijos Amerikoje. Turiu pasakyti, kad toji Misija yra teisėta ir tikrai per Lietuvos valdžią užtvirtinta. Dalykas yra tame, kad Lietuva neturėdama pakankamai pinigų varymui pradėtojo Lietuvos nepriklausomybės darbo ir sutvarkymui visos šalies reikalų, sumanė užtraukti paskolą, kadangi užrubežinė paskola yra labai sunki našta šalies gyventojams, užtad musų valdžia ir sumanė padaryti paskolą vidurinę. Su tuo tikslu ir Lietuvos Misija nuvažiavo į Ameriką, kad pas savuosius, t. y. pas Lietuvos Motinos sunus padaryti paskolą. Užtad kiekvienas lietuvis, kuris turi dar nors kibirkštėlę meilės, turi pirkti paskolos boną. Suskolinti amerikiečių 5,000,000 doliarių duotų Lietuvai apie 250,000,000 auksinų. Tad pamislyk tamista, kokia graži suma butų paimta iš savo šaltinio, ir, kas labiausia, neužtraukiam svetimo pono ant savo sprando. Dabar gi atvadavus ir kitas Lietuvos dalis, kurios yra baisiai nuvargintos, taipgi reikės didelio kapitalo, idant sutvarkius visą aparatą. Taipgi pamislyk tamista, ar gali tikras lietuvys daryti tokį judošiaus darbą ir pripildyti savo kišenius, kuomet ta Misija yra įgaliota netik nuo Lietuvos valdžios, bet ir nuo visos šalies, nuo visuomenės. Nes 1919 m. sausio mėnesyje antrame susivažiavime Kaune, dalyvaujant atstovams nuo kiekvieno valsčiaus (kame ir aš dalyvavau) pastatėm valdžią, kuri nėra kokia burzuinė, bet visos Lietuvos darbo žmonių pastatytoji valdžia, ir musų valdžia buvo gera ir teisėta. Dabartinė valdžia yra išrinkta jau slaptu balsavimu. Kas yra priešingas Lietuvos Misijai ir jos darbams, tas yra priešas ir griovėjas Lietuvos. Dabar Seimas jau priėmė daryti antrą vidurinę paskolą sutvarkymui atvaduotos Lietuvos. Musų valdžia yra gera, ir jos nusistatymas linkui Lietuvos gyventojų yra taipgi teisingas. Dabartinė valdžia didžiumoje susideda iš socialistų, tik ne bolševikų-komunistų. Mano manymu, kad bolševikai savo programos įvedimą tegu palieka nors ant 50 metų, o per tą laiką tegul mokina žmones, nes šiuo laiku dar žmonės prie komunizmo nepriaugę. O ypač musų šalyje da visai netinka. Tiek tai apie valdžią ir misiją.

(Seka asmeniški reikalai)...

Gal tamista manai parvažiuoti į Lietuvą? Linkėčiau, kad kokį pusmetį pastudijuoti kokios nors **specialybės,** o iš tamistos butų geras valdininkas... Suprask tamista, kad musų įstaigose tarnauja daugiausia seni rusų valdininkai, prigėrę seno raugo, užtat dauguma gyventojų yra neužganėdinti. Šiuom kartu bus gana...

Su pagarba,

J. M. Balčius.

Ringeliškė,
Liškavos valsč.,
Alytaus apskr.

LAIŠKAS IŠ BOSNIJOS.

Ignas Bulota rašo savo broliui Stasiui į New Philadelphia, Pa., sekančiai:

Sela Gojakovač, Bosnia,
Liepos 10 d., 1920 m.

Mielas Stasy:

Aš sarmatijaus jums parašyt, kad buvau nesveikas nuo 1916 m. iki 1920 m. Tą "ligą" gavau Rusų-Austrų fronte laike didžiojo karo— kanuolė pritrenkė. Rusams, po smarkaus mušio pabėgus, austrai mane paėmė, bet aš neatmenu kokiu budu, ir nugabeno į savo ligoninę. Ir tik šį pavasarį gydytojai pripažino tinkamu grįžti į namus, į Lietuvą. Kaip tik tuom laiku gavau nuo jusų laišką ir pinigų ir sakiau, kad drošiu sau sveikas. Apie tai jau buvau rašęs. Bet išėjo visai kitaip. Paliokai man viską sugadino. Buvo šitaip: kaip mane paleido, tai nieko nelaukęs "Sela Gojakovečą" ir apleidau. Kada atvykau ant paliokų rubežiaus, tai jie man tuoj pasakė, kad turiu eiti į jų kariuomenę, nes jie norį mušti rusus. Aš užprotestavau, atsakydamas, kad aš ne paliokas ir kad neisiu už paliokus muštis. Už tai paliokai mane uždarė į kalėjimą. Porą dienų kalėjime pabuvęs, kreipiausi pas čechoslovakų konsulį. Pasitaikė gero buta žmogaus ,kad tuojaus pašaukė ir išklausinėjęs davė leidimą važiuoti į Čecho - Slovakiją. Nuvykau į miestą Priznau ir išnetyčių pasitaikė užeiti pas gerą žmogų, kuris išlaikė mane per 8 dienas. Norėjau važiuoti per Vokietiją į Lietuvą, bet čia mane paimformavo, kad ir vokiečiai neperleis.

Čecho - Slovakijoje ant ilgiau užsilikti negalėjau, nes čia visi gražiai apsirėdę, o aš apdriskęs, todel prašiau, kad leistų atgal į Bosnią. Pargrįžus į Bosnią, priėmiau tarnystą pas žvierių šaudytoją: gavau šaudyklę ir revolverį ir abu su girios savininku per ištisas dienas su žverimis kariaujam. Tai pavojinga tarnystė, lygi karės lauko. Čia pasiliksiu iki bus galima važiuoti į Lietuvą.

HUDSONO ĮDAUBOS KOMPANIJA

(Iš H. Gordon'o Selfridge "The Romance of Commerce")

(Tąsa).

St. Louis buvo tuomet Vakarų mėtropoliumi, o jo pirkliai buvo gavųs ir pažangųs. Tuli jų buvo suorganizavę kompaniją pirkliavimui ant Missouri ir Nebraskos upių, o kadangi pasisekimas yra motyvu pažangos, jie veikiai pastumėjo stotis anąpus Rocky Mountains. Vienok keblumai su Amerindais ir naminiai nesutikimai privertė tą regimai tarpią kompaniją pasiliauti operavus. Galime numanyti, kad Astorio kompanija buvo labai smarki; šiaip ar taip 1808 m. mes randame jį pasilikus šeimininku lauko. 1810 m. jis suorganizavo Pacific Fur Company. Prityrimai užsispyrusiųjų Astorio žmonių, kurie dirbo jam pačiuose kontinanto pakraščiuose, yra taip pat įdomųs kaip puikiausias romanzas išpraktikuoto novelisto ir ištiesų tapo užrašyta stebukl. Washing. Irvingo plunksna, nėsa nors jo Astoria skaitosi kaipo fikcija, išgalės, kuriomis pripildyta daug puslapių, yra ištraukomis iš šito tikro pirklybos romanso.

Mes ten ir kitur galime pasiskaityti apie įsteigimą nelimusio Astorijos miesto; apie nuožmius laikus tarp žiaurių kapitonų ir maistiškų laivininkų ir keveivių ant pirkliaujančių laivų; apie viešnagę pas karalių Sandvich Salų, ir apie vyliugystę raudonodžių žmonių, su kuriais jie susimušė, kada vėl pasiekė saužemį; apie tai, kaip Amerindai užklupo laivą, ir kaip baltieji žmonės, vyliu atmokėdami prisiviliojo Amerindus ant laivo ir potam suplaišino visą laivą ir jų svečius. Nieko nekaiti melodrama prieš sujaudinančias scenas, iš tikrųjų įvykusias bėgyje ankstybųjų dienų pirkliavimo kailiais.

Jonas Jokubas Astoris buvo vienas vaizdingųjų pobudžižų Amerikos, vienas stebuklingiausiai pasekmingų pirklyboje žmonių viso svieto. Jo turtai jam mirštant kovo 29 d. 1848 m. buvo labai dideli, ir jo mitras sugebėjimas įdėti pinigus pelningai daug prisidėjo prie padaugėjimo jo lobių. Astoris buvo optimistu New Yorko nejudinamo turte. Jis gausai skolino pinigus ant didelių palukų ukininkams, kurie arė žemę augštutinėje dalyje Manhattan salos — distrikte dabar taškuotame dangun kylančiais trobesiais — ir jis dažnai tapo tų ukių savininku už neužmokėjimą skolų paskirtu raku arba nupirkdamas juos. Kada vienas po kito tapo susiurbti per didįjį miestą, Astoris sulyg savo optimistiškų įsitikinimų, atgal įdėjo savo taupinius į daugiaus savasties tolyn į šiaurę, visados su didele nauda savo bankinės sąskaitos. Ir taip augo Astorio milijonai, iki šiądien, ketvirtoj ar penktoj gentkartėje, Astorio šeima skaitosi viena turtingiausių sviete.

Vis-gi nežiurint į šitą stebėtiną augimą, šitąję lyg neprilygstamąję metodą piningams įsigyti, paimk tatai paišelį ir popierą valandėlei, o atrasi, kad sudėtinieji palukiai, tai didžiausieji piningų dirbikai.

Manhattano Sala tai šmotas akmenuotos žemės, apimantis aplink 22 ketv. myli arba 14.000 akerių. Sako, kad pirmiausiai patraukė ji domę keleivio Verragano, kada jis įžėgliavo į puikųjį nuostą 1525 m., beveik 400 metų tam atgal, tačiaus senoji pasaka, kad ji tuomet maž daug nupirkta ta pusi už $25 arba L5, tapo diskredituota, nėsa iš tiesų tapo nupirkta nuo Amerindų 1626 m. Rytų Indijos Kompanijos, nors kiek užmokėta tapo anų metų, mes nežinome. Musų - gi argumento dėlei priimime legendą.

Na-gi jeigu toji suma L5 butų padėta buvusi ant palukanų po 6% susidedančius kasmet nuo pirkimo metų, tai regultatas butų didesnis svarais sterlingų negu visa sala su jos išdydžiais trobesiais yra vertinama šiądien. Sudėtiniai palukiai padvigubina įdėtąję sumą tiek pat metų skaičiuje, kiek palukių didumas kad telpa septyniosdešimts dviejuose. Taip prie 6% pinigai pasidvigubina dvylikoje metų. Tad leidžiant, kad $25 arba L5 tapo išmokėti 1525 m., vertybė šito mažo įdėlio, padėjus jis ant palukių — 6% susikraunant kasmet — per vieną šimtą metų išaugtų į L1600, per du šimtu metų į L525.000, per tris šimtus metų į 170,000,000, o per keturis šimtus metų į milžinišką sumą L55,000,000,000, sumą, kuri pasvaigina net tuos, kurių vaidiatuvė yra gaivių gaiviausioji.

Nieko nėra plačiamjame svviete panėšinčio į sudėtinuosius palukius.

VI.

Kaip jau matėme, rupestingi, guvųs, bet podraug avanturingi Škotijos žmonės visuomet buvo pirmutiniais Kanados dalykuose. Škotai buvo veiklųs valdyboje Hudsono Įdaubos Kompanijoje, ir škotai senesniejai Kompanijai pasiulė lenktynes, kurios buvo narsios ir rasmingos ir kurios pelnė rimčiausiąję pagarbą nuo tų, kurie buvo buvę pirmieji lauke.

Ir dabar, pradžioje 19-tojo metašimčio nauja avantura—ši sykį labdar. patriotizmo — iš spruko iš Škotų žemės ir tapo pagaminta ano augštos minties ir nesavnoraus Škotiškojo pėro--Earl Selkirk.

Aleksandras Mackenzie sugrįžęs iš savo historiškos atidengimų kelionės po dalis Šiaur - Vakarų Kanados, kur joks baltas žmogus pirma nebuvo buvojęs, savo prityrimus suglaudė į knygos formą ir paskelbė po antrašu: **Voyages from Montreal through the Continent of North America,** etc. Šitą veikalą otriai skaitė daugelis, ir jisai pateko į rankas, tarp kitų, jaunojo Earlio Selkirko, kuriam išrodė lyg kokia keliarode žvaigžde. Pats kilęs pietuose, jis buvo dažnai lankęsi po augštuolių miestus ir tankiai jam ten įsidomėjo sunkios gyvenimo sąlygos, kenčiamos tų, kurie gyveno tuose kalnuose ir bergždžiuose apskričiuose. Čion Škotijoje buvo daugelis šimtų, kurie vos-ne-vos gyveno, ir tai su didele sunkenybe ir vargu. Ten-gi ąnapus vandenyno, Anglija turėjo sulyg nepaabejotino žodžio atradėjo, pirklio ir rašytojo Mackenzies, didelį - didel plotą vešlios žemės, tik belaukiančios kirvio ir arklo. Kodel-gi neperdanginus drąsiuosius augštakalnių žmonės Kanadon, kur - nors artymais vakarinių pakrančių Hudsono Įdaubos, apie kurią jis tiek daug buvo skaitęs? Tai butų gera — Lordas Selkirk įsakmiui sakydavo — škotams, gera Kanadai; ir gera Imperijai.

Kaip tik pargrįžo, tuojau ir veikti pradėjo, ir 1803 m. jau pavyko suorganizuoti govėdą iš 800 dušių, kurius jis planavo perdangint susėdijon Ažero Winnipeg. Tačiaus Britanijos valdžia įsikišo, ir Lordas Selkirk turėjo juos ažuot to pasiųsti į prieinamesnius pakraščius Princo Edvardo Salos.

Tuomi nemažiaus sapnas nesudilo, ans sapnas, kurį energingasai jaunas garbponis ilgėjosi paversti tikrumu, ir 1810 m. jis pasirįžo žengti žygius, kurie jį numanytinai padarytų neprieklausomu nuo valdžios įsimaišymų. Jis pirma buvo sujieškojęs

(Bus daugiau).

DR. F. PUSKUNIGIS.

LIETUVIŲ YPATYBĖS.

(Tąsa).

"Po sovietu Litowskich kniazei Olegov (Alekų) ruskoe voisko perešlo rieku Volgu i vstrietilo Tatar". (Patarus Lietuvos kunigaikščiams Alekams rusų armija perėjo upę Volgą ir sutiko Totorius). Reikia atminti, kad Totoriai engė Rusiją per daugel metų. Pavykus Rusijai iš dalies pasiliuosuot nuo Totorių jungo, jie surinkę dideles spėkas traukė Rusijon, idant vėla ją užkariavus. Rusai žinojo, ką reiškia Totorių jungas jau iš pirmesnių laikų. Jie buvo apimti didelės baimės. Juo labiau, kad Totorių vadas, Džingis—Chan, buvo nuožmesnis, tvirtesnis už savo pirmtakunus. Rusų armijos vadais sutraukė visas savo spėkas prie upės Volgos ir laukė tarsi "sudnos dienos". Jie žinojo gerai, kad jei mušį praloš, tai Rusija prapuls. Tris dienas ir naktis svarstė, galvojo svarbiausią klausimą, tai yra: ar laukti totorių šiapus upės, ar pereiti anapus? Ir juos pasitikę Lietuvos kunigaikščiai Olekai patarė tuojaus persikelti per upę ir sunaikinus tiltus duot Totoriams mušį. Jie matyvavo savo patarimą tuom, kad perėjimas upės ir sunaikinimas tiltų padarys iš kiekvieno nors ir baikščiausio ruso kareivio pirmo laipsnio drąsuolį, kadangi jis žinos, jog likimas jo yra laimėjimas mušio. Jei praloš, tai paklius arba nelaisvėn, arba liks prigirdytas upėje — pasitraukimui nėra vietos. Istorija pažymi, kad kova buvus labai nuožmi, pergalė svyravo tai vienon, tai kiton pusėn; galų-gale Totoriai liko sumušti ir atsitraukė linkui Azijos. Istorikai neturi jokios abejonės, kad kova butų buvus pralošta, jei Totoriai butų perėję Volgą. Žinant tą faktą iš svetimtaučių užrašų, galima drąsiai tvirtinti, jog Lietuvos kunigaikščiai išgelbėjo Rusiją.

Apart savo nuopelnų tas faktas mums, lietuviams, turi da didesnę svarbą — jis mums parodo, kad musų bočiai turėjo gamtos dovaną **gilo sveiko protavimo,** kuirs buvo taip ankštai surištas su laisvės meile, jog jie visuomet ir visur engė paveržimą ir padavė ranką visiems nors ir svetimžemčiams, jei jie tik už laisvę kovojo. Mes žinom, kad priešviduramžio ir viduramžio laikais karės turėjo užgrobimo siekį. Demokratijos principais tuomet nesivadovavo nei viena tauta. Jei katra iš jų turėjo didelį užgrobimo instiktą, ji visuomet, eidama pareigas,užpuldinėdavo ant savo kaimynų.

Lietuvių ilgmetinės karės buvo tiesioginis rezultatas viršmineto kai-kurių jų kaimynų instinkto. Apart Totorių, su kuriais ir lietuviai turėjo ne vieną susirėmimą, puola žymiausiai akisną Teutonų kryžeivių ordenas. Pastarieji, neva po priedanga platinimo krikščionybės, nuolat užpuldinėdavo Lietuvą. Kiekvienas lietuvis peskaitęs Daukanto istoriją, ras nustebinančias tokių karių skaitlines. Kryžeiviai nepasikakindami užpuldinėjimu lietuvių ir nesulaikydavo savo gašlumo, engdavo ir krikščionis lenkus. Pastarieji, spaudžiami kryžeivių ir žinodami lietuvių gera širdingumą, jieškodavo pas juos prieglaudos. Štai išsireiškimas lenkų karaliaus Lakietkos: "Choč Litwin poganin, ale wolę ja jego, niż prezeklętego krzyżaka, co znak zbawienia nosi na placzczu, a służy piekielnemu Panu". (Nors lietuvys ir pagonis (stabmeldis), bet aš jį myliu labiau nei prakeiktą kryšiokų, kuris išganymo ženklą nešioja ant ploščiaus, o tarnauja peklos ponui).

Tas Lenkijos istorikų faktas mums parodo, kaip gerai lietuviai sugyveno su savo kaimynais, jei tik pastarieji neužsiimdavo grobio karėmis. Teutonų užsipuldinėjimai kaip lietuvių taip lenkų vis aiškiau ir aiškiau artino vienus su kitais. Vėliaus, kuomet nuolatinis kariavimas lietuviams taip įkyrėjo, kad jie su lenkų pagelba, ties Žalgiriu sutriuškino kryžiokų paskutinį ordeną. Su tuom Teutonų plėšimai pasibaigė. Lietuva, tokiu budu sunaikinus savo pikčiausius priešus, pastoja tvirta ir garsi.

Lenkai, matydami tą, ėmė da labiau gerinties Lietuvai. Idant užmezgus ypatingai draugiškus tvirtus ryšius, jie pakvietė Lietuvos kunigaikštį Jagėlą užimti Lenkijos sostą ir atidavė jam savo karalaitę Jadvygą. Tokiu budu dvi tauti padarė apsigynimo uniją.

Jagėla greitai pateko pilnon lenkų politikierių įtekmėn. Tie, su krikščionybės pagelba stengėsi ramiu budu paskleisti lenkų dvasią po visą Lietuvą. Galų-gale rezultatas viso to buvo toks, kad laikui bėgant Lenkija ėmė rupintis pilnai kaip savo taip ir Lietuvos likimu. Kol Jagėlonų dinastija valdė Lenkijos sostą, viskas ėjo gerai. Jiji pasiekė plačiausios savo didumo ribos — ir skaitėsi primklesinė Europos valstija. Bet vėliaus, netekus vadovaujančios lietuvių rankos, ėmė smukt žemyn. Betvarkė šalies viduje didėjo. Lietuvos pasiuntinių balsai Varšavoje nuskęsdavo tarsi aukso šmotai į užiančias turčių lenkų šukavimų jures. Lenkija priėjo prie to, kad rinkimai karaliaus tęsdavosi keletą mėnesių ir metų. Šalies pramonė esant suirutei ėjo kas karta mažin. Dizorganizacija viešpatavo kaip finansuose taip ir apginyme šalies. Jos kaimynai tik ir laukė Lenkijos susilpnėjimo. Štai vieną baltą dieną, Varšavos Seimas gauna ultimatumą nuo Austrijos, Prusijos ir Rusijos. Išlygos — atskėlimas nekurių Lenkijos provincijų. Reikia arba kariaut arba sutikt su reikalavimu. Lenkai didžiunai nurodinėja, kad karė nėra galima; šalis didžioj betvarkėje! Lieka tik priimti reikalavimą kaimynų. Lietuvosgi deputatas Raitėnas ima balsą ir nurodo, kad kariavimas išgelbės Lenkiją - Lietuvą nuo prapulties. Po jo kalba žymiausi Lenkijos žmonės ir kritikuoja motyvus Raitėno, buk jeigu lietuvys, tai vis lietuviškai žiuri į dalykus. Raitėnas antru atvėju kalba ir paskelbia driabančiu balsu, kad tie, kurie pasirašys ant reikalavimų viršminėtų valstijų turi žinot, kad Lenkiją ir Lietuvą parduoda. Jis atstovaudamas Lietuvą pasirįžta greičiau sutikti mirtį, atstovų bute nei parduot tėvynę. Pasikelia Raitenas nuo suolo, nueina prie durų ir pasako, kad jei dauguma atstovų nesugebia suprast apsigynimo reikalo šiandien, lai palaukia, — o jis pasistengs nušviest dalyką da aiškiau. Pakyla triukšmas, šauksmas, o po to pasirašymas. Raitenas atsigula po durims ir liepia žengt per busiantį Lenkijos Lavoną. Visi peržengė per jį ir apleido atstovų butą. Išėmimas buvo tik nepasirašiusios mažumos. Tai buvo pirmas padalinimas Lenkijos, po tam sekė antras ir trečias paskutinis. Lietuvos atstovo žodžiai išsipildė — lenkų vadai nesuprato jo. Lietuvių **sveiko protavimo** genijus negalėjo išgelbėti Lenkijos, o per jo nei Lietuvos. Šiandien lenkų rašėjai garbina Raiteno vardą; sakydami, kad tik vienas "Slawny Rajten" ilgiausio garbės atminimo. Aš apie darbus Raiteno gavau žinę vien tik iš Lenkijos istorikų raštų.

(Bus daugiau).

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

NELYGI KOVA.

Skaitlingesni už lietuvius lenkai įsiveržė į Vilnių. Nepasikakino savo didesniu skaitlingumu, da jie pavartoja prigavystę. Prigavyste užgrobę Vilnių, nori ten pasilikti ir melais nori pasiteisinti, net kaltę ant lietuvių suversti. Visas svietas supranta, kad lenkai klastą daro Lietuvai. Tautų Lyga net dručiai pagrumojo lenkams pirštu. Bet lenkai tik nusijuokė, da biskį daugiau pamelavo ir toliau traukia į Lietuvą. Ir visas svietas tyli, neužtaria silpnesnės Lietuvos.

Tautų sąžinė ,matyt, daug vėliau auga, nė kaip pavienių žmonių. Da tautų sąžinė neišaugo iš tamsiųjų barbarybės gadynių. Jei silpnas žmogus esti užpultas stipresnio, normalis žmogus visados prijaus silpnesniamjam, bet kad stipresni lenkai engia lietuvius, tai nepribrendusieje tautų sąžinė neatsiliepia jautrioji teisingumo gyslelė, neatsiranda noras pagelbėti nekaltai užpultą silpnesnįjį. Priešingai, šaltame politikos apsisikaityme didėsės tautos šelpia užpuolikus lenkus.

LENKAI IŠ VISUR GAUNA PAGELBĄ.

Visam svietui yra žinia, kad jei ne Prancuzijos pagelba, tai lenkai seniai butų rusų sutriuškinti. Prancuzai rėmė lenkus ginklais ir maistu, kad lenkai mušėsi su rusais, ir dabar lenkai skriaudžia lietuvius su Prancuzijos amunicija. Dabartinė Suv. Valstijų administracija taipgi griežtai nusistačius prieš Lietuvos neprigulmybę, ir remia lenkus. Tik pereitos sąvaitės pabaigoje Suv. Valstijos "pardavė" lenkams čeverykų ir drabužių už penkis milijonus doliarių, užmokestin vietoj pinigų paimdamos vekselius (notas).

Taigi tautų sąžinė yra labai atbukus ir Lietuva negali perdaug tikėties nuo jų pagelbos tik delto, kad gina savo teisingas teises. Lietuvių politikieriai turės išrasti budus, kaip gauti draugus tarp didžiųjų tautų gal padilgindama kokius jų godžius instriktus. Bet tuo tarpu Lietuvai nieko daugiau nelieka, kaip muštis, iki gyvosios ginties nuo lenkų tolesnių įsiveržimų. Ir Lietuva ginasi.

KAS AMERIKOS LIETUVIAMS DARYTI?

Mes, Amerikos lietuviai galime biskelį pagelbėti Lietuvai savo moraliu parėmimu ir klibinimais Suv. Valstijų valdžios visokiais prašymais ir protestais, bet daugiausiai galime suteikti Lietuviai paramos galimuoju Amerikos doliariu. Pirkimas bonų tai šiandie svarbiausia Amerikos lietuvių užduotis.

Nuo mus Lietuva prašė tik paskolos — penkių milijonų doliarių. Ir apsiima mums mokėti didelį palukį — penktą nuošimtį. Tiek daug kalbų girdime apie brangumą mųs tėvynės, tiek pasirengimų ten grįžti, kaip tik karė apsimalšys, tiek patrijotiškų kalbų, kad galėtum spręsti, jog mes šokom ir susivaržėme, kad tik katram pirmiau nusipirkti bonas — antras, trečias ir dešimtas. Rodosi, tarsi mes vietoje tų mums paskirtų penkių milijonų, išpirkome dusyk tiek ir da daugiau norėjome pirkti, bet jau daugiau nebuvo.

Rodosi taip turėjo buti, bet ištikrųjų visai kitaip išėjo, nes Finansinei Misijai atsėjo pailginti terminas bonų pardavinėjimui ir net ir tada iki 1 d. spalio neišpirkta nė pusės nuo mus prašytos sumos.

Ką tas reiškia? Ar mes tik žodžiais veliname gero mus giminėms užjuryje? Ar mums tikrai nerupi Lietuvos padėjimas?

Rodos, kad taip bloga nėra. Tai ne atšalimas, tik — apsileidimas ir neįsigilimas į tikrą reikalų padėtį.

Mus vieni apsileidę laukiame, iki kas paragįs pirkti boną, taip sakant iki kas pakiš mums po akių. Tai apsileidimas — nelaukime pasiulymo, žinome, kur stotis, žinomas Misijos adresas, — eikime į stotį, rašykime Misijai, pirkime patys bonus, nelaukime kol kiti mums pasiulys, patys kitus raginkime.

Kiti nepirkome, arba pirkome per maaži užtai, kad nepagalvojome gerai. Be gilaus pagalvojimo neįsivaizdinome, kaip Lietuvai reikalinga pagelba. Lietuva karės keliais atvėjais sutrempta, didžiuma jos paviršutinių turtų užgrobta vokiečių, rusų ir lenkų, bet Lietuvos neišsemiami turtai guli jis derlingoje žemėje. Tų turtų jokis grobikas prabėgoms negali pagriebti, juos gali išsikasti tik pamažu ilgas trusas. Štai pragariškieji didėsės karės dumai nuruko, dangus prasiblaivė, ir darbštus lietuvys išlindęs kur iš pusiau sugriautos bakužės kinkosi lyg stebuklu jam užsilikusį neužgrobtą kuiną - arkliuką į palaikę girgždančią žagrę ir eina į laukelį krapštyti iš žemės Lietuvos neišsememąjį turtą. Visko jam truksta: ir gyvulių, ir triobų ir padarų. Ant greitò sudaryta Lietuvos valdžia nėra pilnai atsakan'i. Ji,ta valdžia, taip pat netobuli, kaip jo senieji padarai. Norėtųsi naujausių plugų, bet yra tik menka žagraitė; norėtųsi prakilnių, išmintingų valdonų, bet didžiumoje tik užsilikę nuo rusų nepergeriausi činauninkėliai. Ką darysi, kad geriau nėra. Pas visus kaimynus — rusus, lenkus ir vokiečius — da aršiau. Laikas viską pataisys. Bet pagelba, nors mažiukė, kaip dabar butų patogi! Prakilnieji valdžios elementai norėtų suteikti pagelbą, bet nėra iš ko — valstybės iždas tuščias. Sako, ten Amerikoje mųs broliai lietuviai paskolįs mums, nupirks bonų už penkis milijonus doliarių, tai kad pakeisime į mus auksinus, bus kalnai pinigų.

Laukia žmogelis tos paskolos iš Amerikos, bet ta nesiskubina. Vietoje to įsiveržia rusas, paskui lenkas. Tai nieko — mus kariuomenė išvijo vokiečius, apsidirbs ir su šiais. Tik kas tai, kad iš Amerikos pagelba taip vėlinasi? Juk neprašome uždyką. Mus kariuomenei stoka ginklų. Tikrai, amerikiečių pinigai pareina, perliuliuoja per jures. Bet ne, tie pinigai kažkur užkliuvo, gal Vokietija sulaikė, neleidžia per savo žemę pervežti. (Vargšas žmogelis nežino, kad tie pinigai yra įstrigę beširdžio amerikiečio kišeniuje).

A! linksma naujiena: su bolševikais susitaikyta. Da linksmesnė: lietuviai įeina į Vilnių! Lietuvos įstaigos kraustosi Vilniun! Bet štai iš kito krašto lenkai veržiasi į Lietuvą. Mušiai. Vėl mušiai! Lenkai apsiima taikyties — bus viskas gerai, bus galima pradėti atstatymo darbas. Bet ne! viliugingas lenkas iš paselų su galinga armiją viliugingai užpuolė. Pora dienų kova, jaunikaičiai krinta... Neprisirengę lietuviai turi pasitraukti, lenkai užima Vilnių. Nepasitenkina Vilnium, eina ant Kauno, nori visą Lietuvą užgrobti. Atneša lenkiškų ponų valdžią ir nori paglemžti vargšo žemelę. Visi lietuviai sukrunta — nepasiduos! Iki paskiausiam kraujo lašui nepasiduos! Gins šalį nuo užgrobikų. Juk ten Amerikoje yra tiek brolių lietuvių — jie tai lengvai gali sudėti tuos penkis milijonus paskolos. Tik kas-žin kodėl jie taip ilgai nepaskolina?

Amerikieti lietuvy, kurs esi už maža kiek pirkęs bonų, taip įsivaizdinęs Lietuvos padėjimą ar tuojaus nepirksi daugiau bonų? Ir tas, kuris da nieko nepirkęs, ar neparausi iš gėdos ir ar nesiskubįsi į bonų stotį? Daugelis rengiasi važiuoti į Lietuvą — tie susikrovę tukstančius laukia tik pagalbos valandos, kad grįžti ir pasipinigauti Lietuvoje — ką toki iš jų, nepirkusieji bonų, mano? Kokio pasitikimo Lietuvoje jie gali laukti? Ar jie ne lygųs tiems lenkams, kurie taipgi tik pasipelnyti į Lietuvą veržiasi? Kaip šiandie amerikietis gali grįžti į Lietuvą, neparsiveždamas bonų? Juk bonai tai toki pat pinigai, pirkdamas boną tai tik sau į šalį atsidedi jo sumą ir imi už ją nuošimtį.

Apsileidėliai susigėskime, ir tie, kurie gerai neapsvarstėme bonų reikalingumo, pajudinkime savo smegenų mašinėriją — visi pirkime, umai pirkime bonus.

SLAPUKŲ FONDAS.

"Laisvė" išvilko į aikštę kokį naują fondą — "Politiškų Kalinių" arba "Apsigynimo ir Agitacijos Fondas", kursai iš Worcester, Mass., siuntinėjo spausdintus atsišaukimus įvairių kolonijų lietuviams, bet laikraščiuose tas fondas nesigarsino. Vardu to fondo surinkta, matyt, nemaža pinigų. Po pakvitavonėmis pasirašo "A. K. Vaitkus", kaipo iždininkas. Tyrinėjimai parodė, kad jokio A.K. Vaitkaus paduotuoju adresu nėra — reiškia, taip išrodo, kad "fondas" yra tik kokia meklerystė. "Laisvė" pasamdė net rašto ekspertą ir jo liudyjimu pasiremdama duoda suprasti, kad tas A. K. Vaitkus tai ne kas kitas, kaip tik vienas iš pirmųjų "Laisvės" įsteigėjų.

LIETUVA ŠAUKIA SAVO PILIEČIUS GINTIES NUO LENKŲ UŽPUOLIMO.

"Lietuvos" No. 209, rugsėjo 28 dienos, talpina Steigiamojo Seimo atsiliepimą į Lietuvos gyventojus stoti apgynime savo šalies nuo lenkų dvarininkų vedamos kariuomenės. Tas parodo, kad jau prieš rugsėjo 28 d. lietuviai žinojo, jog lenkai rengia užpuolimą ant Lietuvos. Aišku, kad visi lenkų išsikalbėjimai, buk Zeligowski paėmė Vilnių be jų valdžios žinios, yra begėdiškas melas. Lenkų ponai nori išgelbėti savo dvarus, kolonizuoti Lietuvą savo žmonėmis ir išbloškyti lietuvius iš tėviškės į svetimas šalis — jie tą tikslingai, be atlaidos vykdina ir tokį užgrobikų darbą stengiasi visokiais melais pateisinti. Pagelbėkime Lietuvai atsiliuosuoti — pirkime L. L. bonus.

LIETUVOS LIKIMAS.

Šiandieninis Lietuvos padėjimas, tai vienas iš tamsiausių Lietuvos Istorijoje.

Mums yra žinomi musų šalies praeities vargai, ir apie juos čia nėra reikalo minėti; tik norėtųsi pakliudyti nors trumpai tų visų vargų ir nelaimių didžiosios priežastys.

Tuo metu, kuomet Lietuva buvo stipri ir galinga, buvo visai kitoki laikai; nors tais laikais Lietuvių kulturos kaip ir nebuvo, bet tai ten buvo Lietuvos galiunai — gabųs kunigaikščiai, kurie mokėjo su savo šalies priešais pasekmingai kariauti. Lietuviai tais laikais turėjo vieną savo, nuo kitų tautų skirtingą, tikėjimą, kuris lietuvius galėjo kruvoje palaikyti.

Žuvo Lietuvos galiunai, su jais žuvo lietuvių senas tikėjimas, žuvo ir Lietuva. Lietuviai susivienyję su lenkais atidavė savo šalies laisvę ir priėmė nuo lenkų Rymo katalikišką tikėjimą, su visais škaplėriais bei rožančiais ir su tuom baudžiavą.

Lenkai, su pagelba savo katalikiško tikėjimo, beveik paspėjo ištautinti visą lietuvių tautą.

Rašydamas šiuos žodžius pamenu, kaip šiandien, kad dar netaip seniai, apie 15 metų tam atgal, kaip gilioj Žemaitijoje, kur kelintas žemaitis suprato lenkiškai, tai katalikiški kunigai įsakydavo bažnyčioje giedoti lenkiškas giesmes, o jų klebonijose tik lenkiška kalba viešpatavo. Ir aš esu persitikrinęs, kad Lietuvoje ir šiandien didesnė kunigų dalis yra lenkiškos dvasios. Žinoma, jie sakosi esą geri patriotai, nes žino, kad Lietuvos valdžia su jais pasielgtų kitaip, jeigu jie eitų atvirai prieš Lietuvą. Bet tegul tik lenkai užimtų visą Lietuvą, tai į kelis metus musų katalikiškieji kunigai vėl taptų paklusnųs Lenkijos tarnai.

Kadangi katalikiškojo tikėjimo visas pamatas ir stiprumas remiasi ant žmonių tamsumo, už tai kur tik šalis yra katalikiška, ten tauta tamsi, nekulturinga ir varguose paskendusi.

Užėjus Lietuvoje katalikybės perijodui, sustojo ir kulturos bei apšvietos progresas, ir tik tuomet Lietuvos žmonės pradėjo stropiai žengti prie kulturos, kuomet paprastų kaimiečių vaikai, nenorėdami buti kunigais, pasiekė augštesnius mokslus ir atsimetė nuo katalikiškojo tikėjimo. Šiandie didesnė dalis kulturiškojo lietuvių sluogsnio yra atsimetę nuo katalikiškojo tikėjimo ir ta tai lietuvių dalis ir šiandie didžiausią naštą neša prie išliuosavimo Lietuvos.

Šiandie, kuomet Lietuva merdėja prislėgta karės našta ir kenčia visų nevidonų užkrautus jai vargus,tai kiek tas katalikiškas tikėjimas pagelbėjo prie Lietuvos išliuosavimo? Paėmus kad ir Amerikos tuos pačius musų kunigus. Juk čia Amerikoje, lietuvių kunigams rodosi nebutų išrokavimo taikytis prie lenkų, o vienok dar iki dabar visos Lietuvių bažnyčios tebeturi senovės lenkų įvestą sistemą baudžiavos laikuose — "Velykinę" kortelę. Velykinės kortelės buvo praktikuojamos pas lenkus baudžiavos laikuose, idant visus žmones sužinojus, ar jie yra palankųs ponų tarnai. Nei viena tauta tos sistėmos nevartoja, apart lenkų, o nuo lenkų ir lietuviški kunigai tą sistėmą priėmė ir net iki dabar tą lenkų supuvimą tebevartoja.

Amerikos lietuviškos parapijos per tuos kelis karės metus sukrovė, bedarydamos visokios rušies jomarkus — muges — fėrus, milijonus doliarių katalikiškam tikėjimui, o už tai ką Lietuva nuo katalikų gauna? Rymo Popas jau kelintą kartą prisakė katalikiškam pasauliui melstis už lenkus ir daryti bažnyčiose jiems kolektas, o Lietuvai jis davė špigą. Juk ir dabar nori iš Lietuvos žmonių iščiulpti visą kraują ne kas kitas, kaip tie taip numylėti Rymo Papos katalikiškieji lenkai.

Tie katalikiškieji lenkai su savo tikėjimu buvo jau Lietuvą numarinę. Dabar, kuomet Lietuva atsigijo, tai lenkams vėl parupo, ir jie nori su kardu pirmą tą Lietuvą užkariauti, o paskui jie mano, kad su pagelba savo to katalikiško tikėjimo jiems bus lengva Lietuvą valdyti, o Rymo Popas, žinoma, tik rankas trina ir meldžiasi, kad lenkams katalikiškai Dievas pagelbėtų sutrinti tą Lietuvą, kuri jau kitaip išsprustų iš jo rankų.

Dabar lenkai nori užimti visą Lietuvą, o gal jiems ir pasiseks. Beabejo Lietuva kaip nors atsikratys nuo lenkų ir taps laisva šalis, bet čia reikia neužmiršti, kad su atsikratymu lenkų dabar dar Lietuvos laisvės pavojus nepergalėtas, pakol Lietuva neasikratis visai nuo lenkų įteikto per prievartą Lietuvai to supuvusio ir laisvei pavojingo katalikiško tikėjimo.

Nežiurint, kad Lietuva dabar randasi pasriuvusi kraujuose ir prislėgta didžiausio vargo našta, mums nereikia nusiminti. Lietuvių dabartinė pažanga pranašauja Lietuvai šviesią ateitį. Ateis laikas, kuomet Lietuva atsikratys nuo savo amžinojo priešo — katalikiškojo lenko. Atsikratys Lietuva ir nuo to tikėjimo, kurį lenkai mums per prievartą įbruko.

Pakalbėk šiandie su nekulturingu lietuvių, jis tuo ir sako: "tai vis bus geriau po lenkais, negu po rusais, nes lenkai tokie jau kaip ir mes katalikai žmonės."

Ateis laikas, kuomet iš Lietuvių ta vergijos dvasia dings ant visados ir ateis laikas, kuomet Lietuva išvys iš savo šalies tą lenkų paslapties agenturą —katalikišką tikėjimą, nes tas tikėjimas privedė Lietuvą prie vergijos ir todel jis ir turės keliauti ten atgal, iš kur jis yra atkeliavęs.

Buvo juk laikai, kuomet karaliai lenkė savo galvas, idant Rymo Popas juos apkarunavotų. Pabėgo kulturos taku toliau pasaulis, ir tas griuvo. Griuva dabar visi karalių, neva nuo Dievo pateptų, tronai. Braška gerokai jau ir Rymo Popo tronas, bet ateis laikas, ir gal neužilgo, kuomet to Rymo Popo tronas grius, ir tuomet bus pabaiga dvasios vergijai.

Tuomet, vietoje milžiniškų, niekam gero nesuteikiančių bažnyčių, Lietuvoje turėsime puikias mokyklas, vietoje penėjus Rymo ar lenkų agentus katalikiškus kunigus, užlaikysime apšvietos skleidėjus, kurie ištikro teiks tautai laimę. Visos pažangesnės tautos jau seniai atsikratė supelėjusio katalikiškojo tikėjimo, kodėl-gi musų tauta dar jį iki dabar toleruoja? Juk tas tikėjimas musų tautai atnešė tiktai nelaimę.

Katalikiško tikėjimo agentai-(kunigai) nėra skleidėjai artimo meilės bei doros platintojai, nes mes iš jų darbų gerai juos pažįstame. Peržiurėkime rekordus kelių metų lietuvių kunigų darbų, o aiškiai pamatysime, kad jie neveda žmones prie gero. Jie tai tikri skiepintojai žmonių širdisna neapykantos ir priešginybės. Katalikiškas tikėjimas tai tamsybės atklanės; katalikiški kunigai, tai palaikytojai vergijos. Laimingos tautos, kurios išvijo juos iš savo tarpo! Laimingesnė bus ir musų tauta, kuomet atsikratys nuo to supelėjusio Rymo - katalikų tikėjimo.

Z. B. Jauris.

LAIŠKAS IŠ KAUNO.

Sunkiai rašosi. Esu įsižadėjęs kuotankiau rašyti iš Kauno, bet — sunkiai rašosi. Lietuvos gyvenimas pilko uko apsiaustas. Nepriklausomybės ir valstybingumo gijos apmestos, tai labai puiku ir idealinga, bet valdžios staklės išklerusios ir ataudai per daug kurkoluoti — rusiškai, lenkiškai, vokiškai, tad audimas — valstybės kuryba — vėžio eisena vėžlioja. Nebeesant ko nors gero parašyti, nėra upo kasdieninius nuotikėlius braižinėti.

Neva tvarkosi. Visgi, ilgainiui, Lietuva tvarkosi. Tai Steigiamojo Seimo nuopelnai! Nors tame Seime viešpatauja buvusieji caro ir kaizerio pataikunai krikščionys demokratai, nors jie lošia visagalinčių valdonų rolę, bet ir kairieji nesnaudžia. Jie išdėstydami darbo žmonių vargus, tankiai aptemdo skaisčias krikščionių demokratų buržuines svajones.

Seime vaizduojama visas Lietuvos gyvenimas — visi užkietėję skaudulial atveriami. Kas žmonių pasikalbėjimuose ar laikraščiuose jokiu budu negalima buvo minėti, tas Seime be atsižiurėjimo poškinama. Kaikraščiai apie Seimo veikimus nedaug berašo; bet "Seimo Darbuose" visos smulkmenos Seimo veikimo spausdinamos. Seimas klauso minios balso, minia klauso Seimo balso ir abeji kristalizuojasi...

Šluoja šlamštus. Lietuvos valdžia Seimui susirinkus pradėjo šluoti iš savo tarpo šlamštus — visokius buvusius caro ir kaizerio valdžioj, dabar įsispraudusius į Lietuvos valdžią "deržimordas - činauninkas". Tik labai gaila ir bloga, kad tas "šlavimas, eina po laikui. Kaip koks "činauninkas" padaro kokią baisią šunybę arba išaikvoja keliasdešimtis tukstančių valdžios pinigų, tai tada valdžia jau suima, kiša į kalėjimą ir teisia savo sebrą. O kuomet toks "deržimorda" joja raitas per žmones ir žmonės šaukiasi — "gelbėkit!" tai tada valdžia sako, kad tie žmonės varo agitaciją prieš Lietuvos neprigulmybę, kad jie yra bolševikai...

Dabar Kauno kalėjimas "valdžios sebrų" prikimštas braška. Pirmą tų "sėbrų' ' vietą užima buvęs Kauno komendantas Juozas Mikuckis, kuris komenduodamas su nagaika darbininkų reikalavimus "užganėdindavo". Tas komendantas taip įprato žmones šaudyti, kad viešai nušovė buvusį karininką Antaną Dirsę, buvusio prezidento Antano Smetonos giminaitį. A. Dirsė, tai — ne šiaip žmogus; už jį komendantas Mikuckis atsidurė ten, kur darbininkus taip mėgdavo kimšti, tai yra — kalėjime. Tokių komendantų daug Lietuvoje yra, bet mažai yra Smetonos giminaičių... **Saviškis.**

KYBARTAI.

Kaip lenkai elgias su musų belaisviais.

Rugs. 8 paravžiavo iš Vokiet. 8 musų kareiviai, kurie buvo pabėgę iš lenkų nelaisvės į Vokiečius. Parvažiavo ne taip, kaip kareiviai, bet kaip koki baisiausi elgėtos, tik į kepures pažiurėjus, galima buvo įspėti, kad tai kareivių buta. Nuvilkta visi drabužiai, net marškiniai ir batai, o nuogą kuną apdengti duota baisiai suplyšę bolševikų skarmalai, per kuriuos matės pusė nuogo kuno. Pabėgusieji pasakoja, kaip jie pateko į nelaisvę ir kaip lenkai su jais elgės. Po dviejų dienų smarkių kovų ties Jelenavu pasisekė lenkams paimti musų kelis kareivius į nelaisvę. Sugavę mus, nežmoniškai mušdami, varė į Suvalkus; nuvarę Suvalkuos nuvilko drabužius ir taip pat baisiai mušdami įšovė vieną žydelį, kurs tarnavo musų kariuomenėj. Mušdami vis kalbėjo: "Kurvy syn, litvinie!" Po baisaus varginimo pasisekė pabėgti į Vokiečius. Vokiečiai mieliausiai priėmė ir davė geresnes kelnes. Paskui atvežė į Eitkunus, kur radome daug lietuvių, grįžtančių iš Amerikos. Pasisakėm, kad mes esam Lietuvos kareiviai ir bėgam iš Lenkų nelaisvės. Amerikiečiai baisiai nustebo, pamatę mus taip nuvargintus ir baisiai nuplyšusius ir basus, davė basiems batus ir pavalgydino, ir labai stebėjos, kad lenkai taip nežmoniškai elgias su lietuviais.

Kareivis P. Liaukevičius.

("Lietuva").

AR JAU UŽSAKĖTE "SANDARĄ" Į LIETUVĄ?

Ar jau užrašiai savo giminėms į Lietuvą "Sandarą"? Jeigu dar ne tai užrašyk šiandien. Lietuvos žmonėms geriausiai patinka musų laikraštis ir jie varžosi nuo viens kito, kad tik gavus pasiskaityti "Sandarą."

PAKVIETIMAS.

Sekančios subatos vakare, spalio 23 d., 8-tą valandą, Sandaros svetainėn kviečiami atsilankyti visi lietuviai ir lietuvaitės, pas kuriuos yra nors truputis žmoniškų jausmų savo broliams, kurie dabar lieja kraują, kad apginti save ir silpnesnius už save nuo vergijos. Lietuvos kareiviams ir našlaičiams butinai reikalinga greita pagelba.

Kviečia vardan Lietuvos Gelbėjimo Draugijos,

Marė Damijonaitienė.

BOSTON TALBOT CO. KRIAUČIŲ STREIKAS.

15 d. rugsėjo 4 dirbtuvių siuvėjai kartu išėjo ant streiko, reikalaudami, kad butų duodama visoms dirbtuvėms lygiai darbas be skirtumo, o Talbot'o Co. sumanė išskiriant 4 dirbtuves, 2 neduotų darbo, tai Aamalgamated Workers ir America unija pareikalavo, kad duotų darbo visoms savo 6 dirbtuvėms lygiai, kiek išeina: ar po 5 d. ar po 3, ar po 2 d. į sąvaitę, bet Talbot Co. atsisakė tai daryti ir uždavė visai 2 dirbtuves. Kito nebuvo išėjimo, kaip tiktai pareikalauti, kad butų visoms dirbtuvėms lygiai duodamas darbas. Ir kaip nebuvo tas reikalavimas išpildytas, ir likusios dirbtuvės turėjo mesti darbą ir apskelbti Talbot Co. streiką. Visi tos kompanijos siuvėjai prie vienos unijos priklauso ir musų užduotis vieni kitiems padėti, ir visi už vieną ir vienas už visus. Dabar Talbot Co. visi kriaučiai streikuoja, taip pat ir iš vėrauzės visi bušmonai ir agzaminieriai išėjo ant streiko ir sykiu su visais kartu su siuvėjais streikuoja. Streikas pasekmingai eina, skebų nėra, visi dručiai laikosi, kaip vienas. Tikimės streiką laimėti, tiktai reikia visiems laikytis ir energiškai, taip kaip iki šiolei, kad laikėmės, ir bus kova laimėta, nes mes esam stipri organizacija ir musų darbininkų dauguma, o kapitalistų tiktai mažuma, jie negalės atsilaikyti prieš musų drutą, didelę organizaciją!

Streikas pakol kas, eina gerai, ir streikierių tris sykius į sąvaitę buna susirinkimai: panedėliais, seredomis ir petnyčiomis unijos ofise, ir visi nariai yra aprupinami streiko pašelpą. Tai visą veda savo komisija ir ofisas, ir lietuvių unijos skyriaus viršininkas. Bet daugiausia lietuviai streikuoja, išskyrus tiktai keletą žydelių ir italų. Streikierių bus apie 500.

Daugiausia paliečia lietuvius Boston'o siuvėjus (kriaučius). Taigi draugai streikieriai, visi kaip vienas į kovą petys į petį ir ir visi už vieną ir vienas už visus laikykimės iki pergalės, kaip iki šiol laikėmės. Tik tada bus musų pusėje pergalė, tik tada mes sutriuškysime kapitalizmo sistėmą ir retėžius, kurie mus varžo ir neduoda nei žmoniško pragyvenimo. Ir padarysime geresnę ateitį patys sau ir kitiems parodysime, ką reiškia organizacija ir organizuotos darbininkų grupės.

Taigi visi į kovą, pirmyn! lai gyvuoja tarpe darbininkų tvirtos unijos, kurios darbininkų užtarėjos yra ir globėjos, prie kurių biednas darbininkas gali prisiglausti ir rasti pagelbą. Organizuokitės į tokias unijas, kurios darbininkų ateitį pagerina, visi, kurie tiktai suprantat organizacijas.

Kurie lietuvių skyriai norėtų daugiaus žinoti apie tą streiko bėgį, galite parašyti į musų skyrių su paraginimais prie vienybės ir energijos padėjimo tarpe musų Boston'o lietuvių kriaučių. Lai gyvuoja meilė tarpe viso pasaulio darbininkų! Mes nieko nepralaimėsime, tiktai retėžius.

Darbininkų streikų ir presos komisija:

J. J. Lukauskas,
J. J. Peldžius,
J. A. Žardeckas,
885 Washington St.,
Boston, Mass.

Bostone ir kitos dirbtuvės labai mažai dirba, kai-kurios tik po 2 dienas. Labiausia siuvėjai prastai dirba. Patariam į Boston'ą nevažiuoti darbo jieškoti, nes tiktai patys save suvarginsite, o darbo negausite.

J. J. Lukauskas.

DIDELIS BALIUS!

Rengia A. L. T. Sandaros 57 kp.
Subatoj, Spalio-Oct. 23 d., 1920
Linden Park Svetainėje,
Naugatuck ir Union City, Conn.
Pradžia 7:30 v. v.
Įžanga 35c., vaikams 20c.

Užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites, bus skrajojanti pašta, kuris daugiausia gaus atsivežių, tam bus suteikta dovana. Puikiausia orkestra grieš įvairiausius šokius angliškus ir lietuviškus. Taipgi bus šokiai po mėnulio šviesa. Jauni ir seni, visi atsilankė čia, ras smagų, draugišką pasilinksminimą.

Kviečia visus,

Rengimo Komitetas.

NAMAI PARDAVIMUI
—— CAMBRIDGE ——

2-jų šeimynų namai, 4 ir 5 kambarių abiejuose namuose, gazas yra abiejuose, fornisas šildymui viename name. Rendos neša $48.00 į mėnesį. Kaina už abudu $4800.

T. CONWAY, 580 Mass Ave., TelCambr. 95, Cambridge, Mass.

KURSAS NUPUOLĖ

Tai geriausia proga daug auksinų į Lietuvą nusiųst.

Greitume nusiuntimo pinigų nieks su manim negal lenktyniuotis; visiems pinigų siuntėjams pristatau kvitas su parašais priėmėjų pinigų.

Laivakorčių agentura į Liepojų, Hamburgą ir visur.

Pasai kelionei į Lietuvą.

Padarymas lietuviškų dokumentų.

Pinigus siųskite per pašto. Money Order. Rašydami pridėkite 2c. stampą ir visados adresuokite:

P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave., Brooklyn, N.Y.

MUZIKOS MYLĖTOJAMS!

Nauji ir gražus muzikos veikalai, gaidos su žodžiais del piano, ką tik išėjo iš spaudos:

1. "Suskintas Kvietkelis" 50c.
2. "Vai Kalba Žada" .... 50c.

Užsakant šiuos veikalus, kartu reikia siųsti ir pinigus per Money Orderį arba registruotam laiške. Išleidėjo vardu:

J. A. ZEMAITIS,
315 S. West St., Shenandoah,Pa.

LIETUVIŲ FILMŲ BENDROVĖS JUDAMI PAVEIKSLAI IŠ LIETUVOS GYVENIMO.
Bus rodomi:

Ketvergo ir pėtnyčios vakarais, Spalio (Oct.) 21 ir 22 dd., Lietuvių pobažnytinėj salėj, 22 Chapel St., Norwood, Mass.

Subatos ir nedėlios vakarais, Spalio (Oct. 23 ir 24 dd. Lietuvių pobažnytinėje salėje, W 6th St., So. Boston, Mass.

Utarninko vakare, Spalio (Oct.) 26 d., Lietuvių Ukėsų salėje, 25 Camden St., West Lynn, Mass.

Vedėjas **A. P. Račiunas.**

AGENTŲ JIEŠKOM.

Mes turime plačiai iždirbtą biznį ir inkorporavimas šio biznio priverčia mums jieškoti agentų pardavinėti šėrus publikai.

Agentams mokėsime gerą nuošimtį, kurie norėtų užsiimti pardavinėjime šios korporacijos šėrų, del platesnių informacijų rašykite

VINCENT A. JENKINS, Inc.,
395 Broadway, So. Boston, Mass.

PAJIEŠKAU savo tėvų Onos ir Kazimiero Malinauskų, iš Daučiunų kaimo, Seredžio krasos, Kauno apskr. Tris metai kaip gavau laišką iš Sibiro nuo jų, dabar nežinau kur randasi. Turiu labai svarbų reikalą, malonėkite patys arba kas apie juos ką žinote, pranešti, už ką busiu dideliai dėkinga.

LIUDVISA MALINAUSKIUTĖ,
27 Tariff St., Thompsonville, Conn., U. S. of A.

PIRKITE L. LAISVĖS PASKOLOS BONUS!

Taip, tai yra Tikras Parukymas!

Gali buti pilnai užtikrintas, kada perki Chesterfield.

Tai yra cigaretai, kurie tau patiks. Lengvi, šlevnus, ir pilnai užganėdinanti savo nepaprastu skanumu.

Niekas daugiau, kaip tik geriausias Turkiškas ir Amerikoniškas tabakas yra uštektinai geras Chesterfield'o cigaretams, "ir delto jie užganėdina."

Jų mišinį niekas negali duplikuoti.

Chesterfield
CIGARETTES
They Satisfy

VARDAN SAVO VIDURIŲ!

PABANDYK "LIEPILKOS"
BARSAUS VIDURIŲ SPECIALISTO
Gyduolių nuo
KRONIŠKO VIDURIŲ UŽKIETĖJIMO

Ir nuo to paeinančių ligų, kaiptai: — Nuo liguisto galvos skaudėjimo, nuo visokių šleikštumų, nuo apetito, nuo liežuvio apdengimo plėve, nuo atsiduodančio blogo kvapo, nuo vidurių nemalimo ir nuo aitrumo.

Stebėtinas vidurių valytojos, kurios veikia be skausmo. Tos gyduolės veria savyje puikiausius vaistus, korius tik pinigai ir gabumas gali pagaminti. Siunčiama by kur aplaikius vieną dolerį. Pinigai grąžinami, jei neužganėdintas.

ANTRAŠAS: LIETUVIŠKA PILIŲ CO.
P. O. Box 1200, Waterbury, Conn.

CUNARD LINIJA

GARLAIVIS "SAXONIA"

Išplauks Spalio-October 30 d., 1920

Tiesiok į Hamburgą kajuta $180.00

3-čia klesa — $125.00; į Eitkunus per Hamburgą — $130.40 ir karės taksų — $5.00.

Klauskite pas artimiausi CUNARD Agentą

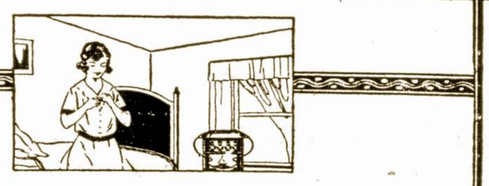

PASIDARYK ŠALTĄ KAMBARĮ SMAGIU.

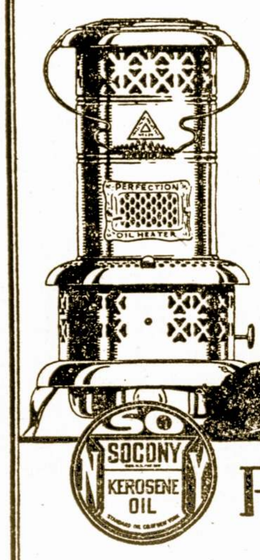

Perfection pečius kerosinu šildomas, prašalįs rudenio vėsumą iš kambario; jis yra labai parankus, lengva pernešti kur tik nori, t. y. lengva pripilti, ir išvalyti, Taipgi išrodo gana gražiai bile kur pastačius, išdega tiktai vienas galionas Secony kerosino, per aštuonias valandas.

Įsigyk Perfection šildytoją tuojaus, o turėsi smagumą visą laiką rudenį, per žiemą, ir pavasarį.

Geresniam rezultatui vartok Secony kerosiną.

PERFECTION
Oil Heaters
STANDARD OIL CO. OF NEW YORK

KARDAS

Laisvamanių mėnesinis laikraštis — Žurnalas. Su daugybe gražių paveikslų ir žingeidžių pasiskaitymų. Apart moksliškų raštų ir dailiosios literaturos taipgi į kiekvieną Kardo numerį kunigas Bimba pasako pamokslą apie viso pasaulio nuotikius.

"Kardo" prenumerata metams $2.50
"Kardo" pr. Lietuvoje bei užrubežyj $3.00
"Kardo" pavienis numeris 25c.

Kas nori gauti vieną "Kardo" numerį del pažiuros — meldžiam prisiųsti 25 centus — invinioję popieron ir indėję konvertan. "Kardas", dykai del pažiuros nėra siunčiamas. Visi laisvų idėjų lietuviai yra kviečiami užsirašyti "Kardą" vieninteli Lietuvių Laisvamanių žurnalą Amerikoje. Užrašykit "Kardą" savo gentims bei pažįstamiems Lietuvoje, nes tuomi pagelbėsite Lietuvos žmonėms naikint kunigų įtekmę miniose.

Pinigus siųskit "Kardo" antrašu.

3 SVARBIOS "KARDO" KNYGOS

"TIKĖJIMŲ ISTORIJA".

Šitą garsią knygą parašė prof. P. D. Chantelpe de la Sausaye. Yra tai milžiniškas veikalas sudaręs net 1086 puslapius. Knyga yra papuošta daugybe paveikslų visokių tikėjimų dievų, dievaičių, relikvijų, šventenybių, šventųjų, bažnyčių, šventnamių ir tt.

Šitoje knygoje skaitytojas ras pilną apžvalgą visų tautų tikėjimų — religijų, jų pradžią, augimą, vystimąsi, puolimą ir platinimąsi — pradedant nuo seniausių amžių, baigant dabartiniais laikais. Čia aprašomi visi tikėjimai, tikslai, apeigos, jų dievai, jų supratimai apie dangų, pragarą, sielos nemirtingumą ir tt. Knyga yra didelio formato, puikiais apdarais — aukso titulas ant nugaros.

Knygos "Tikėjimų Istorijos" kaina $7.00.

Pinigus siųskit "Kardo" antrašu.

Klioštorius ir Jezuitai arba Barbora Ubryka.

Vienas iš žingeidžiausių romanų lietuvių kalboje. Tikras nuotikis iš Barboros Ubrykos gyvenimo Karmelitų klioštoriuj, Krakuvoj. Lietuvių kalbon išguldė Dr. A. Karalius. Šitos knygos kaina tik $1.00.

Pinigus siųskit "Kardo" antrašu.

16 KRISTŲ

Svarbi knyga kurioj aprašoma apie įvairių tautų Kristus—Krishna, Thulis, Crite, Heus, Thammuz, Indra ir tt. Taipgi, šitoje knygoj randasi sąrašas 27 garsiausių Biblijų. Ir, apie 16 panelių Švenčiausių. Šitai knygai medžiaga imta iš Encyclopedia Britanica ir knygos Nature.

Sutaisė T. J. Kučinskas, B. S. Šitos knygos kaina tik 50 centų.

Pinigus siųskit "Kardo" antrašu.

Pasarga: Kas užsirašys visas 3 virš paminėtas knygas ir laikraštį, "Kardą", tam nuleidžiama už $10.

Pinigus meldžiam siųsti sekančiu antrašu:

KARDAS
1443 N. Paulina St Chicago, Ill.
Dept. 4

Lietuviai Amerikoje

MONTELLO, MASS.
Kritika Tėvynainiui.

35 numeryje "Sandaros" tilpo korespondencija, po kuria pasirašė Tėvynainis. Perskaičius tą visą nenuoseklią korespondenciją, sunku ir suprasti, ką tas žmogelis nori pasakyti. Pirmiausia užsipuola ant komunistų, toliau ant S. M., ir prie pabaigos įtaria Progress Shoe Mfg. Corp., buk esanti komunistiška ir net šaukiasi šėrininkus atkreipti atydą. Užsipuolimas ant vietinių komunistų, man tie dalykai nėra žinomi ir apie juos negaliu nieko sakyti. Bet kad pradeda kalbėti apie S. M., kuris yra išvažiavęs Lietuvon su savais reikalais, podraug atstovauja ir Progress Shoe Mfg. Corp. reikalus, čia turėsime susidurti su Tėvynainio neteisybėmis. Tėv. sako: kad laikant prakalbą Vileišiui, komunistai darė triukšmą apačioje, taipgi vėliaus laikant prakalbą gerb. Žadeikiui rugsėjo 14 d. ir tie patys komunistai dainavo božė caria chrani, ir tą visą bėdą suverčia ant to, kuris išvažiavo Lietuvon, tai yra S. M. Bet kaip ten nebutų, pats Tėv. save sukritikuoja, sakydamas, kad prakalbose rugs. 14 d. tie patys kėlė triukšmą, bet S. M. jau buvo išvažiavęs Lietuvon rugp. 28 d., ir kaip galėjo kelti triukšmą? Toliau Tėv. sako: kad S. M. dingo slaptai iš P. S. M. Co. ir vietiniai lietuviai nežinojo, kur jis dingo. Mano supratimu, labai gerai, kad tokie žmonės ir nežino, kurie užsiima tik pletkais, bet aš jums pasakysiu tiek, kad valdyba P. S. M. Corp. žinojo, kur S. M. važiavo ir jis ten atstovauja ne savą ypatą, bet P. S. M. Cor. reikalus. Toliaus Tėv. sako: kuomet žiuris pradėjo organizuoti P. S. M. Cor., komunistai priešinosi, bet dabar tie tarakonai pradėjo lysti už visokius boselius; buk malonus, Tėv., įvardink nors vieną iš tokių boselių. Bet jusų korespondencija verčia manyti, kad ir vėl kalbat apie S. M. arba pilnai sakant S. Milčių, kuris yra iš pirmutinių narių viršminėtoje organizacijoje, tarnavo, kaipo sekretorius nuo pat susitvėrimo, turėdamas 10 common šėrų. Tokiu budu negalima žinoti nei apie kokius tarakonus kalba, o gal apie save sprendžia?

Šaukimas šėrininkų atkreipti atydą visai bereikalinga, nors Tėv. taiko įtarti valdybą komunistais ir bijosi, kad neišnaudotų Lietuvos. Aš nuo savęs patarčiau Tėv. geriau pažiurėti į valdybą, tai pamatysi, kad didžiuma valdyboje daugiau rėmė Lietuvos valdžią ir už patį Tėv. Ir jeigu esi šėrininkas tos bendrovės, tai turėtum džiaugtis, bet jeigu neturi šėro ir nori kitiems diktuoti, tai nė biskio nesiskiri nuo tų komunistų, kurie lermą kelia ir nieko gero neveikia.

K. Jurgeliunas,
Vienas iš board direktorių.

CHICAGO, ILL.
Dienraštis "Lietuva" ir Dr. K. Drangelio Faktai.

No. 33 "Sandaros" Dr. K. Drangelis savo laiške pareiškė, buk aš jį šmeižęs per du "S." numerius, kartu su kitais Chicagiečiais, be faktų. Prie to dar ir su pirštu pagraso, sakydamas, atidarys burną su daugybe faktų, tai bus šilta visiems buvusiems "Lietuvos" stulpams.

Aš neturėjau ir neturiu nė jokio tikslo šmeižti Dr. K. D. Priešingai, aš jį gerbiu kaipo ypatą savo vietoj. Bet kadangi su visokiais dalykais jojo vardas taip ankštai surištas, tad negalima buvo išvengti nepaminėjus. Beto pilnai užsitarnavęs ant visados! Kadangi Dr. K. D. žada daugybę faktų, tai man net smagu, nes né aš vienas laukiu faktų jau penki mėnesiai, bet nesulaukiu. Tadgi be faktų liudyjas patys savim faktai, kad Dr. K. Drangelis yra vyriausioji vienutė iš "Lietuvos" stulpų, kurie bijosi faktų, ir laiko juos po sėdine prispaudę. Tuo pačiu kartu pasiliudija, kad Dr. K. Drangelis ir jojo sėbrui yra priežastimi žuvimo "Lietuvos" dienraščio, o nekas kitas....

M. K. Šilis.

KENOSHA, WIS.
Darbštus Pilietis.

Rugsėjo 27 d., 1920 su mumis atsisveikino musų didis Lietuvos darbuotojas pil. Povilas Beišys, kuris iškeliavo su šeimyną į Lietuvą.

Smagu yra rašyti apie panašias ypatas, nes mums kenošiečiams buvo garbė turėti savo tarpe tokį vyrą.

Pil. P. Biešys paeina iš Lietuvos nuo Viduklės, Raseinių apskr., yra neturtingų tėvų vaikas. Atkeliavo į Ameriką 1907 metuose ir tuojaus prisirašė prie Šv. Petro dr-jos. Vėliaus pradėjo dalyvauti prie Šv. Petro parapijos choro, kame budamas puikiai atsižymėjo teatrališkuose veikimuose, ypač gerai vaidindavo žydo rolę.

Vėliau, t. y. 1912 m. spalio 12 dieną tapo sutverta Birutės Dainorių draugija, ir P. Beišys buvo išrinktas jos pirmininkas ir pirmininkavo iki 1919 m. 1913 m. tapo įvestas pašelpinis skyrius ir pavadinta "Birutės" Dainos ir Dramos dr-ja, P. Beišys labai mylėjo Birutę ir dirbo kiek galėdamas jos naudai, taip kad Birutė į trumpą laiką išaugo į didžiausią ir turtingiausią vietos draugiją ir nemažai pasižymėjo tautos reikalų rėmime.

Prasidėjus Lietuvos L. Paskolos reikalams pil. P. Beišys tapo išrinktas nuo Birutės atstovu, ir čia P. Beišys pasižymėjo savo gabumu. Dirbo kiek galėjo, nedamigdavo nei naktimis, kad tik pardavus daugiau bonų. Ir pardavė už 15,000.00 doliarių.

Kada pil. P. Beišys pranešė Birutės mitinge, jog iškeliauja į Lietuvą, tai Birutė viebalsiai nutarė surengti išleistuvių vakarėlį ir atminčiai nupirkti auksinį laikrodėlį. Taipgi Lietuvos L. Komitetas nupirko auksinį žiedą už jo energišką pasidarbavimą.

Išleistuvės.

Rugs. 27 d. Šv. Petro par. salėje buvo surengtos pil. P. Beišio išleistuvės. Susirinko apie 60 jo artimiausių draugų ir draugių, kad atsisveikinus su savo geriausiu draugu ir tautos darbuotoju ir palinkėjus laimingos kelionės. Tarpe susirinkusių draugų buvo ir muzikantų, kurie griežė veltu, idant padarius tą vakarėlį kaip galint smagesnį; jaunimas šoko ir žaidė įvairius lietuviškus žaislus, iki 9 val. vakaro. Potam vakaro vedėjas paprašė visus prie stalo ir pil. Jonas Trakšelys atidarė vakarėlį su trumpa prakalba, paaiškindamas jo tikslą. Vėliaus A. Kvedaras įteikė dovanas nuo Birutės dr-jos ir Lietuvos L. P. Stoties ir paliudymus, už ką jam buvo suteiktos dovanos. Priėmęs dovanas Povilas gražiai padėkavojo ir pasakė, kad kol gyvas bus, jisai neužmirš čia pasilikusių draugų ir draugių, kurie sykiu darbavosi su juo Tėvynės labui. Paskui vakaro vedėjui paprašius, susirinkusieji išreiškė savo mintis kas link persiskyrimo su draugu Povilu. Vieni ilgiaus kalbėjo, kiti trumpai, bet visų mintys buvo beveik venodos ir visi vėlijo jam laimingiausios kelionės į mus brangią Tėvynę ir nuvažiavus ten darbuotis Jos labui, kaip darbavosi čia Amerikoje.

Vienam iš svečių priminus, kad parinkti aukų ir įteikti Beišiui, kad perduotų Lietuvos finansų ministerijai del suvargusiųjų Lietuvoje, visi vienbalsiai sutiko ir tuojaus sumetė $32 su centais.

Ilgai mes minėsim pil. P. Beišio darbus. Taigi sakome jam laimingos kelionės ir sugrįžus nenuilstančiai darbuotis Tėvynės ir žmonių gerovei. Anot Vinco Kudirkos žodžių:: "Tegul dirba ant naudos tau ir žmonių gerybės".

Spalio 3 d. 1920, Šv. Petro dr-ja turėjo 20 metų sukaktuvių apvaikščiojimą. Apvaikščiojimas buvo su bažnytinėmis ceremonijomis iš ryto, o po pietų buvo garsinta, kad nuo 2 val. prasidės programas ir potam šokiai. Nuo 2 val. žmonių jau laukė geras burelis to programo Besėdint ir kantriai laukiant jau išmušė ir 4-tą valandą, o kaip nieko, taip nieko. Žmonės pradėjo nerimauti, o ypatingai moterys su mažais vaikais, kurios jau sėdėjo ir žiurėjo į plikas sienas jau nuo pat 2 val.

Paskui pasigirdo balsas: eikite visi ir sėskitės, jau prasidės, nes jau kunigėlis ateina. Įeina į salę vietinis klebonas ir kitas jam panašus, ir tuojaus programas buvo pradėtas.

Tada tik publika suprato, ko taip ilgai buvo laukiama. Vyrai, kur musų protas, kad del kunigo turėjom taip daug žmonių laukti per suvirš 2 val., o ypatingai musų moterys su mažais kudikiais?

Oi! Oi! kada mes nustosime kunigams vergauti ir jausimės, kad mes esame ligųs sutvėrimai.

Draugas.

NORWOOD, MASS.
Lietuvos Vėliavos Išmetimo Dėlei.

Tulas Didžiumietis "Sandaros" numeryje 36 stengiasi mane apkaltinti už patilpusią "Sandaros" 34 numeryje mano korespondenciją — buk aš neteisingai aprašęs čionykščių lietuv. bolševikų darbus. Didžiumietis sako "didžiumai, visuomet reikia pasiduoti", bet jo vienminčiai elgiasi priešingai: Lietuvos vėliavą priėmė didžiuma Lietuvos žmonių, gi S. B. didžiuma narių, kurie balsavo už prašalinimą Lietuvos vėliavos, yra zero prieš lietuvių tautą, vienok drįso atlikti tokį purviną darbą, prasižengdamas netik prieš Lietuvių tautą, bet ir prieš pačią teisybę — tai viena.

Antra, D. sako: "neteisybė p. S. rašo, buk tai vieni vietos sandariečiai tą namą rėmė"; tai-gi aš niekur taip nerašiau. Aš aiškiai pažymėjau, kad namas pastatytas visų Norwoodo lietuvių spėkomis, t. y. Lietuvių Labdarystės draugijos spėkomis, nes ta draugija susideda iš lietuvių visokių skirtingų pažiurų ir tik vėliausiame laike maną užvaldė lietuvių bolševikai, kurie daro visokius trukdymus ir tai netik sandariečiams, bet polygiai katalikams ir socialistams. Man nerupėjo ir nerupi kištis į paties namo tvarkymosi vidurinius reikalus, bet svarbu tai tas, kas tą namą šiandie valdo, o kas jam pamatus patiesė ir pastatė. Pavyzdžiui, jei laivelį padirbęs įdėsi į valdenį, tai ir piemuo į jį įsilipęs gali irtis, bet jo pastatymas tai svarbu.

Jeigu tą namą ir žmonių aukomis butų pastatę, vis niekas neturėtų teisės uždėti savo sauvališką leteną, gi dabar jei kai-kurie nariai jau ne aktyviai ir nedalyvauja draugijos susirinkimuose, bet jie buvę nariais, jie tuomi namu gėrisi kaipo lietuvių, kaipo savo namu; jie budami kitokiose organizacijose vis atsilanko tame name ir tų organizacijų visokiais surengimais neša namui pelną ir kuomet jie nori tam name matyti savo tautos vėliavą, ten jos nėra, net uždraudžiama savo vėliavą tenai laikyti, kaip-gi tada visi tie lietuviai turi jaustis? argi ne carizmo priespauda? Gi dabartinių namo valdytojų gali buti daugiaus, mažiaus pora tuzinų — ar jie tą namą pastatė ir ar jie vieni jį palaiko? Netiesa, jie su savo 25 centų mokesčiais to namo nepalaikytų, jei ne kitos organizacijos. To neužginčys nė Didžiumietis, kuris taip drąsiai kalba išreikšdamas sandariečiams bausmę už per mažą darbą del S. Bendrovės. Ar Lietuva tam kalta, jei ir ištikrųjų sandariečiai tą bendrovę per mažai remtų? Bet taip nėra — sandariečiai savo parengimų niekur kitur nėra laikę, kaip tik lietuvių name. Jei Didžiumietis apie tai nežino, tai tik delto, kad žinoti nenori. Tiesa, surengimų pelną sandariečiai S. B. niekuomet neatidavė, jei per daug godus Didžiumietis to nori iš nedidelės kuopos, kuri turi brangiai užmokėti už kiekvieną įžengimą į tą namą, tuomi tarpu, kuomet Didžiumiečio spalvos rateliai, progrogutės, ir kitos kuopelės naudojasi namu visai dykai. Didžiumietis atvirai pasako, kad sandariečiai tai tik namo burdingieriai ir siulo pozicijas užkovoti, tai jau ik valei aišku, kad tame name gali ir šeimininkauja tik autokratiški bolševikai. Tai kam gi didžiumietis dar mane kaltina ir sako, buk aš neteisingai jų elgėsį aprašęs? Tegul dabar visuomenė sprendžia, kurgi mano neteisybė pasakyta? Ir aš daugiaus su Didžiumiečiu polemikų nevarysiu, nes per brangus laikas ir laikraščio skiltys su Lietuvos priešais polemikas varinėti.

Sandarietis.

Šis vėliavos incidentas per daug vietos "Sandaroje" yra užėmęs — daugiau tame klausime nė vienos, nė kitos pusės balso netalpįsime. **Redakcija.**

RACINE, WIS.

L. G. D. 15 skyrius pradėjo rodyti gyvumą, nes dabar reikalingiausia yra pagelba teikti Lietuvos Raudonajam Kryžiui.

Kad padarius daugiau aukų, yra rengiamas spektaklis spalių 31 d. 2 val. po pietų, Turner Hall. Programas susidės sekantis: Dr. A. L. Graičunas skaitys paskaitą tėmoj "Viešpatijai besivystant", apart to bus monoliogas, deklemacijų ir keletas muzikališkų gabalėlių ir t. t.

Varde L. G. D. visus vietos lietuvius kviečiame atsilankyti ir paremti labdarybės darbą. Atėjusiems bus proga tapti šios garb. organizacijos nariais, taipgi Dr. A. L.Graičunas atveš L. G. D. paliudijimus, norintiems bus galima įsigyti.

Netikim, kad rastųsi tokių lietuvių, kurie neremtų mus ir atsisakytų atsilankyti, jog geriausia proga praleisti liuoslaikį, gauti pasimokinimo — ir sykiu atlikti žmogaus pareigas.

M. Kasparaitis.

DAYTON, OHIO.
Apie darbus.

"Sandaros" Redakcija! Jau esu gavęs keletą laiškų nuo lietuvių iš kitų miestų su klausimais kas link darbų padėties ir pragyvenimo sąlygų. Taigi pranešu viešai per "Sandarą" kad darbai labai yra susilpnėję ir mokestys gana žemos. Keletas dirbtuvių stovi visai uždarytos neaprybuotam laikui. O pragyvenimas kainuoja gana aukštai. Tad nepatartina važiuoti darbų jieškoti į Daytoną jokių rušių darbininkams.

Parašas: **Jer. Urbonas,**
536 Michigan Ave.,
Dayton, Ohio.

BALTIMORE, MD.

Spalio 4 d. buvo laikytas Lietuviškos - Amerikoniškos Rubų Išdirbimo B-vės susirinkimas, kuriame buvo skaitytas laiškas nuo centro iš Chicago, Ill. Pranešama, kad audimo ir verpimo expertas p. Gudžiunas iš Philadelphia, Pa., jau yra išvažiavęs apžiurėti verpimo ir audimo mašinas, kurias B-vė rengiasi pirkti. Toliau sekė perstatymas naujų šėrininkų, kuriuos prirašinėjo Bendrovės nariai. Šesi užsirašė po 10 šėrų (šėras 10 doliarių), du po 5-kis ir du po 3-is — viso 10 naujų šėrininkų ant sumos $760.

Toliau buvo nominacija į direktorius sekantiems metams. Ant galo buvo skaityta korespondencija iš "Vienybės Lietuvninkų", No. 38, kur yra aprašyta L. A. R. I. B-vės prakalbos, buvusios rugsėjo 6 d.. Perskaičius korespondenciją, susirinkimas ištarė ačiu "V. L." ir "Sandarai" už prielankumą B-vei ir paprašė p. P. Jaro, kad jis ir toliau rašinėtų iš Bendrovės veikimo. P. J. apsiėmė rašinėti, ir pasakė, jeigu kas da neskaitotė "L. V." ir "Sandaros", kad užsirašytute tuos laikraščius Pasekmės buvo tokios: trys užsirašė "V. L." ant metų, o du pasižadėjo į Sandaros kuopą, kaipo nariai. Čia tai jau ir išsipildė senas lietuvių priežadis: "Ranka ranką mazgoja, kad abidvi baltos butų". Buvo padarytas tarimas, kad centras duotų apskelbimus į tuos laikraščius, kurie yra prielankųs Bendrovei.

Ant galo da turiu pastebėti gerb. skaitytojams, kad L. A. R. I. B-vės nesumaišytų su audekline ir su Atlas, kurios gyvuoja apie Boston, Mass., nes L. A. R. I. Bendrovė nieko bendro su anom neturi.

Spalio 7 d. Progress Shoe Mfg. Co. iš Brockton, Mass, buvo surenktos prakalbos. Kalbėjo V. B. Ambrazaitis iš Boston'o.Žmonių buvo atsilankę labai mažai, nes nebuvo išgarsinta gerai.

Spalio 8 d. buvo laikytas S. L. A. 64 kuopos nepaprastas susirinkimas, kuriame buvo balsuota ant S. L. A. centro sekretoriaus ir prieglaudos namo. Nubalsavo viebalsiai, kad prieglaudos namas butų steigiamas Lietuvoje. Buvo paraginimas, pagal savo išgalę paaukuotų kas kiek gali Prieglaudos Namui. Aukų sudėjo $26.30.

Čia buvo vienas labai įdomus apsireiškimas: apkalbant, kur butų geriau steigti Prieplaudos Namas, čia Amerikoje, ar Lietuvoje? Musų taip vadinami kairesparniai karštai rėmė sumanymą, kad P. N. butų steigiamas Lietuvoje ir sakė: tik duok Dieve, kad Lietuva pasiliktų taip, kaip dabar yra. Iš to aišku, kad tie žmonės jau pradeda prasiblaivyti.

Spalio 8 d. buvo susirinkę Baltimorės veikėjai nuo tautininkų ir katalikų pas Dr. V. B. Vencių apkalbėti, kad pasekmingiau butų galima surengti prakalbas Dr. J. Šliupui, kuris atvyksta į Baltimore Spalio 17 d.

P. Jaras.

NEW HAVEN, CONN.

Spalio 10 d. New Haven'o lietuviai turėjo garbę pamatyt Lietuvos Militarės Misijos atstovą Majorą Žadeikį, kuris čion atsilankė su agitacija del Liet. Laisvės paskolos.

Kalbėjo pobažnytinėje svetainėje ir nežiurint, kad jau čion daugelis lietuvių yra pirkę L. L. Bonųs, parduota daugiaus negu už $3000. Majoras Žadeikis pasakė: "kad jus toks buris lietuvių galėjot nupirkti tiek bonų, tai jus parodėt, jog jus neėsat "sausa šaka". Bet reikia pažymėti, kad kiti pirko po antrą sykį, pav. p. F. Cibulskas pirmiaus buvo pirkęs už $1000, per šias prakalbas dar už $100 pirko. Jį pasekė kiti. Maži vaikučiai nešė pinigus ir pirko Bonus. Atėjo eilė aukų Šauliams — čion tas pats matėsi: p. F. Cibulskas pirmutinis patiesė dešimtinę nupirkimui vieno šautuvo, kitų burys padarė tą patį. Vėliaus vaikučiai ir mergaitės nešė doliarius prie stalo, kas, anot Majoro, reiškia sauja skruzdžių Pilsudskiui į usus, kurias jam bus sunku išsikrapštyti. Suskaičius pinigus pasirodė $355, tad graži auka musų Šauliams. Majoras sakė, kad kablegramuos tą auką tuojaus ant rytojaus, kas bus didelė kaip medžiagiška, taip ir morališka pagelba musų Šauliams.

Majoras žadeikis labai puikiai išdėstė dabartinę padėtį Lietuvos, išaiškino apie reformas, kokios keta įvykti jaunoj Lietuvos Respublikoje. New Havene Majoras žadeikis lankėsi pirmu syk, bet įspudį paliko gėrą, publika buvo budri per visą laiką ir domėjosi visą kalbą nuo pradžios iki pabaigai.

Prie progos reikia atiduoti kreditą, kas jį užsitarnauja, tai vietos klebonas kun. V. P. Karkauskas, kuris pasistengė šias prakalbas netik išgarsinti, bet ir pats pasipirko boną ir Šauliams ant šautuvo dešimtinę paaukojo, gi po prakalbų gan pavargusį Majorą užsikvietė ant vakarienės, ir man rodosi, kad toks darbas yra pavyzdingas.

Vi-s A-is.

PORTSMOUTH, N. H.

Mus vietinė A. L. T. Sandaros 26 kp. labai apsnudus, ant susirinkimų mažai lankosi, tautiškoje dirvoje nieko neveikia gal del to, kad daugumas susimaišę ženyboje su lenkais.

Pakėlimui vietinės draugijos Vytauto dr-ja ir Sandaros 26 kp. rengia balių ant 23 spalio, Sako Hall, 8 Russell St. Tokiu budu manoma sutraukti daugiau į vienybę ir veikimą, nes bus protarpiais ir prakalbėlės kas link Lietuvos atgimimo.

Apšvieta tarp lietuvių stovi labai žemai. Buvo šaukiamas susirinkimas kas link vakarinės angliškos mokyklos, tai atvyko tik 2 ypatos, o kitų tautų po kelias dešimtis. Vieną draugijos narį patiko nelaimė prie darbo: medis užvirto ant krutinės; tapo nuvežtas į ligonbutį, tai dabar daugumas pradeda suprasti naudingumą draugijos ir vienybės. A. L. T. Sandaros 26 kp. ir Vytauto dr-jos susirinkimai laikomi kas pirmą nedėldienį mėnesio, pas A. Zubkų, 427 Hanover St., toj vietoj visas lietuvišas veikimas.

Esperanto.

RACINE, WIS.
Prie "Birutės" Choro Likvidavimo.

"Sandaros" No. 35, korespondentas Martynas Kasparaitis perstato pil. J. Dokšą ir P. Sinkų kaipo didžiausius lietuvystės bei labdarystės priešus. Bet, patarlė mums sako: "Neviskas gražu, kas raudona". Tai-gi neviskas tiesa, kas rašoma.

Korespondento minimas bilas pridavė J. Dokša ir P. Sinkus tik Kasparaičio priversti taip daryti. Todel, vietos lietuviai perskaitę šį aprašymą — tariant K-čio žodžiais — įsitėmykite kokius veikėjus turite, kurie tiek žalos pridaro. Liepia kitus teisti, o pats save neprisikaito, kad jau yra nuteistu.

Dalykai štai kame: Liepos 14 d. nebuvo jokio susirinkimo. Kasparaitis, budamas choro raštininku, pasikvietė du narius, iš viso buvo suėję penki, o choristų skaičius 18 — ir norėjo choro iždą paimti, be visų choristų žinios ir be nutarimo, kad choras likviduotas. Tuli tam pasipriešino. Tada K-tis, kaipo choro sekretorius, numetė

protokolų knygą ir išėjo. Reiškia, faktinai apleido ir chorą, bet niekas neskaitė, kaipo apleidusį chorą.

Nevisiems choristams esant, atsisakius galutinį žingsnį choro gyvavimo daryti, K-tis pradėjo leisti paskalas, kad skolininkas, (kuriam buvo paskolinta į biznį pinigai $116.00) užsigina ir pinigų neatiduoda. Pažinodami K-tį ir jo taktiką, į tai atydos niekas neatkreipė.

Tulam laikui prabėgus, K-tis su savo patarėjais sugalvojo visai didelį skymą: parašo ultimatumą, (visai to nereikėjo), sugaudo klastuotu budu septynių choristų (tarp tų buvo išstojusių iš choro, poz. B. Gabalis parašus, kuriame liepia pinigus atiduoti, o jei ne, teismu gązdina. Tokį ekstrą veikimą choro pirmininkas matydamas, sušaukia visus choristus (neišskiria nei pabėgusio K-čio) Kasparaitis gavęs užkvietimą susirinkiman, valei lakstyt pas choristus, kad į pirmininko šaukiamą susirinkimą niekas neitų, o ateitų į jo šaukiamą ant tos pačios dienos ir valandos. Reiškia, K-tis tapo agitatorium; prasižengia prieš chorą, kaipo organizacijos pamatines teisykles — slaptas susirinkimų šaukimas, kurių veikmė ir tendencija yra kaip tik priešinga chorui ir jos valdybai.

Suklastavimas parašų gautų po ultimatumu yra tas, kad norėdamas gauti parašą sakė, buk tas yra del to, kad iš skolininko atimt pinigus, nes nenorys atiduot. Kada pasirašo, tada aiškina, kas tame ultimatume yra. Tai paiškėjo susirinkime iš p. F. Pocienė ir J. Rankelės, kurie buvo pasirašę.

Pridavimas tų bilų ir apmokėjimas, gal kitiems atrodys nemandagiu pasielgimu. Bet tikrenybėje dalykai visai kitaip yra. Mokytojas buvo sutikęs už $1.50 už lekciją. Tas buvo 1917 mete. Išmokant sutiko tik po $1.00. Antra, kurgi gausi šiame laike praktikoms vietą už doliarį!

Ir tai, jei geruoju, nei to nebutų buvę, bet pagal priežodį išeina: "Kaip šauki, taip atsiliepia".

Našlaičius sušelpti patropysime ir be tokių K-čių advokaturos.

Pirm. **Joe Dukshus,**
Iždi. g. P. Sinkus,
B. Norvaišienė,
A. Varkalienė,
Iždi. **Anna Dekšus.**
S. Sinkienė, A. Pluckis,

P. S. M. K-tis mini, kad 7 nariai pasirašė po peticiją, o 3 atsisakė. Šiuomi augščiau pasirašę liudijame kaipo "Birutės choro nariai, kad apie jokias peticijas nieko nežinome ir niekas nedavė pasirašyti.

OFICIALĖS ŽINIOS.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS AMERIKOJ ATSIŠAUKIMAS.

Spalių 9 dieną ir per naktį iki Spalių 10 į Lietuvos sostinę Vilnių po atkaklios kovos su musų kariuomene įsiveržė lenkų dvarponių gvardija, generolo Zeligowski'io vedama. Lenkų valdžia skelbia pasauliui, buk tat padaręs Zeligowski's be žinios ir pritarimo lenkų valdžios ir vien tik spiriamas lenkų ir lietuvių kareivių, kurie pareiną iš Vilniaus, Lydos ir Gardino apskričių, o tuo tarpu pačiame Vilniuje lenkų kriuomenės vadas Dzienkowski skelbia, kad jis pildęs lenkų valdžios įsakymą, o patįs kareiviai tai visai ne Rytų Lietuvos gyventojai, bet poznaniečiai arba galicijonai, iš kurių liko sutverti lygiai kaip tat darę yra bolševikai, baltrusių ir lenkų, ar lietuvių pulkai.

Tat viskas daroma, kad pasauliui įtikinti, buk tai šie kareiviai, kaipo Lietuvos gyventojai, sukilę yra prieš Lietuvos valdžią ir reikalauja, kad Vilnius, Lyda ir Gardinas prigulėtų Lenkijai. Tai yra melas, kursai šiandien kiekvienam aiškus, nes ir patsai Vilniaus užpuolimas buvo padarytas sutartimi su centralia Lenkų kariuomenės vadovybe, su žinia Lietuvos išgamos Pilsudskio. Jau buvo pirmiaus pranešta, jog Tautos Sąjungos kontrolės komisija buvo nustačiusi karo paliaubas ir sustapdžiusi tarp lenkų ir lietuvių mušius nuo Spalio 6 dienos 10 v. iš ryto, o Spalių 6 dieną, 6 val. vakare lenkai, nepaisydami nė padarytosios su mumis sutarties, nė Tautų Sąjungos įsakymo, pradėjo užpulti visu frontu musų kariuomenę apie Varėną ir Bekšus, ir tokiu budu sulaikė musų kariuomenę apie Varėną, užėmę geležinkelio stotį, o Spalių 7 dieną lenkų kariuomenė pradėjo antpuolius apie Bastunus (geležinkelio stotis, kursai ema nuo iVlniaus ant Lydos) ir Lietuviai negalėjo atitraukti savo rezervų nuo Varėnos, ir nė dalies kokios kariuomenės nuvežti geležinkeliu nuo Varėnos Vilniaus link, nes Lenkai buvo užėmę Varėnos geležinkelio stotį. Iš to yra aišku, jog Zeligowskio maršavimas ant Vilniaus buvo paremtas ir kitomis lenkų kariuomenės dalimis ir šiandien tebėra remiamas.

Lietuviai yra išmušę vokiečius bermontininkus ir nėra jokios abėjonės, jog jie išmuš prigaulingai įsiveržusius lenkų dvarininkų atvestus Lietuvon poznaniečius, galicijonus ir kitus lenkus, kurie yra kaip kokia džiuma užgriuvusi ant Lietuvos. Lietuvoje musų žmonės jau yra nusprendę iki paskutiniosios kovoti ginklu prieš tuos uzurpatorius, organizuoti partizanų burius ir šaulius, ir vilingas, melu prisimetęs priešas bus iš Lietuvos išvytas. Lietuvos žmonėms ištiko didis ir garbingas darbas, bet tam darbui privalo padėti ir Amerikos lietuviai. Dėkitės, broliai ir sesutės, prie tos kovos, kuomi tik galite padėti, o ypač Amerikos doliariu.

Savo valdžios skatinamas, šiuomi kviečiu visus, prie kokių kas tik organizacijų neprigulėtų, dėtis visa savo energija prie Lietuvos nuo priešo-lenko išvadavimo, prie jos apgynimo. Tegul visos paskolų stotįs, visos Amerikos Lietuvių Rymo-Katalikų Federacijos, abiejų Susivienyjimų, Tarybų Fondų, Liet. Socialistų Sąjungos ir Lietuvių Piliečių Sąjungos įstaigos per savo narius ir organizacijas neatidėliojant nė dienos skubinas rinkti aukų tėvynės apginimui, o ir pačių Laisvės paskolos bonų kuodaugiau parduoti. Suvienodyjimui-gi viso pašalpos ir gynimo darbo tesiunčia visos organizacijos ir pavieniai asmens surinktas aukas Lietuvos gynimo reikalams per Lietuvos Misiją, kurioj Majoras P. Žadeikis yra musų kariuomenės, o kun. J. Žilius musų Šaulių organizacijos atstovais.

Šiandien Lietuva yra didžiamjame pavojuje ir nuo Jusų, sesutės ir broliai Amerikiečiai, pagelbos daug kas pareis. Todel stokite visi darban.

J. Vileišis,
Lietuvos Atstovas Amerikoj.

PAJIEŠKAU savo vyro brolių: Juozapo, Mykolo ir Antano, iš Suvalkų rėdybos, Mariampolės miesto. Pirma gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur randasi. Meldžiu atsišaukti, turiu svarbių reikalų link mirties jusų brolio Jono Ignatavičio, gyvenusio Bangor, Me.

Mrs. Antanina Ignatavičienė,
1008 Washington St.,
Norwood, Mass.

NAUJAUSI RAŠTAI.

"Svetimoje Padangėj Pasaulio Verpetuose".

Naujiausias ir dailiausias literaturos veikalas, susidedantis iš 200 pusl. ir 200 skirtingų eilių.

Knygos formatas 7 X 10 colių, šešiucse skyriuose; geriausia popiera, papuošta su daugeliu gražių paveikslų.

Kiekvienos eilės šito veikalo atskleidžia jaunimui daug tinkamų ir įvairių dalykų. Šioje knygoje yra pajudinama viskas iš liaudies gyvenimo; čia nebus aplenktas nei vargšas, nei turtuolis, nei godus, nei širdingas, nei senas, nei jaunas ir tt. Todel šis veikalas yra butinai reikalingas įsigyti kiekvienam.

Veikalas jau greit bus atspausdintas. Siųskite užsakymus ir $2.00, o netrukus gausite puikiausią knygą, kurios svetimoje padangėje dar nematėte.

Reikalaujant ir siunčiant užsakymus kreipkitės prie autoriaus:

A. J. JOKUBAITIS,
327 E Street Boston 27, Mass.

Tel. S. B. 2488
DR. J.C. LANDŽIUS - SEYMOUR
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
366 Broadway, S. Boston, Mass.

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass.
viršui "Iver Johnson" kautuvės
Patyręs dentistas, prieinamos kainos. Atdara subatoms po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3310.

SENBERNIŲ NUMERIS

Sekantis "Meilės ir Šeimynos" numeris bus **senbernių numeris.** Bus daug padidintas. Jame tilps navatniausių straipsnių apie senbernius, jų vargus ir linksmybes; apie ženybinį gyvenimą, jo kartumą ir saldumą. Tilps Dr. Karaliaus keli straipsniai apie senbernių visokius visų galų suirimus — nesveikumus. Tilps labai gerų eilių Jovaro, Dausų Aro ir Aromato. O jau puikiausių juokų ir artistiškų paveikslų, tai tilps galybės. Ir šitas puikiausias ir didžiausias "Meilės ir Šeimynos" numeris parsiduos tiktai 20c. kopija. Kiekvienas privalo šitą numerį įsigyti. Siųskite 20c. iškalno, nes paskui gali pritrukti ir negausite. Kas norite turėti "Meilę ir Šeimyną" ant viso meto, siųskite $2.00; gausite netik šitą puikų laikraštį per visą metą, bet ir dovanų 2 artistiškų paveikslų knygas, vertės $2.00. Adresuokite:

"MEILĖ IR ŠEIMYNA",
2023 St. Paul Ave., Chicago, Ill.

Lietuvių Rakandų Bendrovė
(FURNITURE STORE)

Parduodam visokius Rakandus užmokant ir duodam ant išmokesčio. Užlaikom savo troką, pristatom daiktus į kitus miestus ir perkraustom iš vienų namų į kitus.

268 Broadway, So. Boston, Mass.
Telephone So. Boston 839—W.

PATARIMAS

Štai bendrovė, kurios biznis gerai ir plačiai išdirbtas ir išgarsintas netik tarp lietuvių, bet ir tarp amerikiečių po visą Massachusetts valstiją. Ši korporacija turi jau kelis skyrius nekuriuose miestuose, kurie plačiai darbuojasi tarp lietuvių ir svetimtaučių, o ypač lietuvių naudai, tai yra:

VINCENT A. JENKINS, INC.,
Real Estate & Mortgages.

Ši korporacija tapo neseniai inkorporuota ant $100,000.00, kurios šėrai parsiduoda po **$25.00.**

Patartina lietuviams šia proga pasinaudoti pakol šėrų yra, užsirašykite kiek tik galite, nes tik paskirta suma šėrų bus parduodama publikai. Siųsdami pinigus, iškirpkite aplikaciją ir siųskite šiuo adresu:

VINCENT A. JENKINS, INC.,
395 Broadway, So. Boston, Mass.

Vardas ir Pavardė .....
Adresas .....
Miestas .....

Aš užsirašau ——— šėrų VINCENT A. JENKINS, INC. stovio, už kuriuos šėrus prisiunčiu $———, kaipo mokestį pilnai.

LIETUVIŲ MECHANIKŲ SĄRYŠIO, INC.

SUSIVAŽIAVIMAS.
Bus Lapkričio 5 ir 6 d., 1920
Lietuvių Mechanikų Sąryšis
STEIGIA didelį pabriką Lietuvoje.

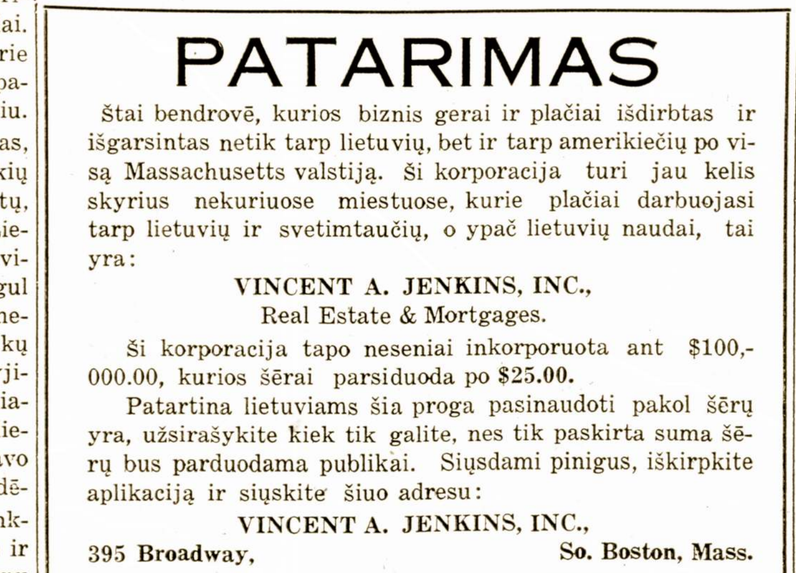

Idant įtaisius sulig musų gadynės reikalavimo, reikia kapitalo. Dabar yra gera proga prie šio darbo prisidėti kiekvienam lietuviui ir lietuvaitei; panašiai elgdamiesi, patys lietuviai **Lietuvos pramonę** paimsime į savo rankas.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė yra kviečiami prisidėti, ypatingai dabar, prieš **Susivažiavimą,** idant patys apie savo biznio reikalus galėtumėt spręsti.

Prisidedami prie L. M. S. atliksite naudingą darbą savo šaliai, — padėsite ištobulinti Pramonę Lietuvoje, kur patys sugryžę Tėvynėn turėsite darbą. **Kainą vieno šėro tik $50.00.** Reikalaudami platesnio paaiškinimo visuomet kreipkitės sekančiu adresu:

LIETUVIŲ MECHANIKŲ SĄRYŠIS, INC.,
134-6 Broadway, Room 510, Brooklyn, N. Y.

BAMBINO

Sveiki kudikiai yra linksmi kudikiai

Apsaugok savo kudikio sveikatą laikant visuomet po ranka nuo viduriu užkietėjimo, traukymo, dieglių, viduriavimo butelį

BAMBINO

Jis veikia greitai, maloniai ir pasekmingai! Vaikai myli jį! Jie prašo jo daugiaus. Gaunamas visose vaistinyčiose arba tiesiai iš labaratorijos.

Reikalauk pokelio su Bambino lėlės paveikslu.
Kaina 50c. butelis. Užsakant nuo išdirbėjų 60c. su persiuntimu.
F. AD. RICHTER & CO., Bush Terminal Bldg. No. 5, BROOKLYN, N. Y.

TIESIOG Į LIEPOJŲ

Laivakortė kainuoja $145.00; ant laivo kambariai su 2 ir 4 lovomis visiems; bagažai čekiuojami stačiai į Liepojų.

LAIVAI IŠPLAUKS:
Spalio 14 ir 21; Lapkričio 4 ir 18; Gruodžio 2, 9 ir 23.

Rašykite dėlei lietuviško paso blankų ir pridėkite 2 c. stampą, pas,

P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. S. B. 27.
Dr. M. V. Casper
(KASPERAVIČIUS)
— LIETUVIS DENTISTAS —
Priėmimo valandos:
nuo 9:30 iki 12 dieną,
nuo 1 iki 5 po pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.
451 Broadway
So. Boston, Mass.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandos;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po piečtu.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H.S. Stone O.D.
Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu. South Boston.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Didžiausias Knygynas
J. B. Aglinsko, Chicago

Užlaikau Knygų Krautuvę, parduodu įvairaus turinio knygas, kaip tai: beletristika, ekonomiją, sociologiją, politiką, gamtos ir kiti mokslai. Hygiena, istorija, etnologija, biografija, kalbamoksliai, poezija ir teatrams knygos. Taipgi priimu paskelbimus, užrašau laikraščius ir pavieniais parduodu sekančius: "Naujienas", "Keleivį", "Kardą", "Dilgėles," "Sandarą," "Amerikos Lietuvį" "Dirvą" ir kitus. Prisiųsdami už 6c. krasaženklių reikalaukite katalogo.

Adresuojant:
DARBO ŽMONIŲ KNYGYNAS,
3238 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Lietuvių Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT,
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

MAGDE. "Ak, kaip man nieždi galvą! Išbandžiau visokius mazgojimus, trinkimus, muilavimus — ir viskas tas nieko nepagelbėjo nuo tu bjauriu pleiskanu... Man gėda net darosi!"
MARE. "Na, tai kam tau kęst bereikalingai! Žiurėk, kokie mano plaukai gražus, švelnus ir čysti. O tai todėl, kad aš vartoju RUFFLES!"

Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduolė? Ne!! Ar kvepiantįs vanduo? Ne!! RUFFLES yra tai paprasčiausis plaukų ir odos sustiprintojis, kuris prigelbi gamtai suteikt žmogui priklausanti grožį. O kas gal but gražesnio už ilgus, blizgančius, švelnius plaukus? Kas gal but smagesnio už čystą neniežinčią galvos odą?

RUFFLES

panaikina pleiskanas! Su jomis nereikia kelių mėnesių galvos trynimo: dviejų ar trijų dienų bėgyje RUFFLES pradės mažinti pleiskanas, o savaitės laike jų jau nei žymės neliks! Paskui tik retkarčiais suvilgant galvą bus užtektinu, kad pleiskanos neatsinaujintų.

Nusipirkte šiąnakt RUFFLES bonkutę aptiekoje. Kaštuos tik 65c., bet jųs sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Paaiškinimai pridėti prie kiekvienos bonkutės. Jei negausite jusų aptiekoje, tai atsiųskite mums 75c. pačto markėmis, ar money order šiokiu adresu:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Vietos žinios.

ĮSPUDŽIAI KONCERTO.

16-tą d. spalio, 1920 m. Cyprus svetainėje, Cambridge, Mass., buvo parengtas keturių draugijų koncertas. Apart kitų prie parengimo prisidėjo "Lietuvos Dukterų ir Sunų draugija" ir "Lietuvos Sunų draugija".

Užgirdus, kad atvyksta iš tolimesnių miestų lietuviški talentai, norėjau ir aš juos išgirsti, nes siela labai buvo pasiilgus lietuviško meno.

Šiame koncerte dalyvavo atvykę artistai iš Brooklyn'o: p-lės Menkeliunaitė ir Ličinskaitė ir gerb. K. Kriaučiunas, taip-gi K. Butėnas iš Cleveland'o, O.

Viršminėto vakaro žvaigžde galima pavadinti p-lę Menkeliunaitę, nes ji turi gražų balsą ir lengvai jį valdo. Gerb. Butėnas yra neapsakomai apdovanotas dideliai gražiu ir turtingu balsu, tik kad jis pridėtų daugiaus dailės jausmo, tai pilnai užžavėtų klausytojus.

Dar porą žodžių apie pačius rengėjus. Tarp rengėjų yra Dr-jos pasivadinusios save "Lietuvos Dukterimis, ir Sunais", vienok jų širdyse nėra meilės savo Motinai - Lietuvai, net dabar, kada ją priešai terioja, drasko jos širdį, blaško jos nuvargintus kudikius. Čia jie pasivadinę jos sunais ir dukterimis, bet pavydėjo sudainuoti nors Lietuvos himną — vietoj to sudainavo Internacionalą. Aš maniau, kad į šį koncertą yra atsilankę įvairių tautų žmonės, tai norima visus patenkinti, ir turėjau vilt', kad užbaigus Internacijonalą, pridės ir Lietuvos himną. Bet čia mano apsirikta, nes pasigirdo Laisvos Rusijos himnas. Na, kad ir po to skaudaus apsirikimo, vis-gi teko išgirsti keletas lietuviškų dainelių, ypač gerb. Kriaučiunas savo dainose nesigailėjo įdėti lietuviškos dvasios.

Marė D.

Susiv. narių balius nepavyko. Pereitos subatos vakarą Lietuvių Labdarybės svetainėj buvo Susiv. balius, bet, kad rengėjų nebuvo tinkamai išgarsinta, tai rengėjai, vietoj upždarbio, gauna nuostolių apie 20 dol. Gaila, kad rengėjai pamiršta savo pareigas atlikti.

E. CAMBRIDGE, MASS.

Lietuvių Piliečių Sąjungos 2 skyriaus įvyko prakalbos spalio 17 d. Kalbėjo adv. F. J. Bagočius, aptiekorius K. Šidlauskas ir p. Venys. Prakalbos buvo įdomios ir pasekmingos. Prisirašė 45 nauji nariai ir užsimokėjo po $3.00.

Nors labai jaunutis Lietuvių Piliečių Sąjunga 2-ras skyrius, bet jau turi narių 145 ir spėjo surengti dvejas prakalbas, ir reikalui bunant buvo nusiuntusi savo delegatą į Washingtoną Lietuvos labui.

Nors vietinis kunigas varo didžiausią agitaciją prieš Lietuvos Piliečių Sąjungą ir niekina Lietuvos Atstovybę, vienok Piliečių Sąjunga smarkiai auga.

Venta.

SUSIRINKIMAS IR REPETICIJOS.

D. ir M. dr-jos "Gabijos" bus susirinkimas pėtnyčios vakare, Spalio-Oct. 22 d., Lietuvių salėje. Bus aptarta kaslink naujo veikalo "Kalvio Duktė" ir daug ktokių reikalų, rišančiusi su platesniu veikimu. Taip pat bus ir choro repeticijos. Narės ir nariai malonėkite neatbutinai atsilankyti.

D. ir M. dr-jos "Gabijos
Komisija.

SANDARIEČIŲ SCENOS MYLETOJŲ DOMAI.

Seredos vakare, spalio 20 d., 8-tą val. kviečiami į Sandaros svetainę visi tie nariai, kurie norite dalyvauti lošime naujo veikalo, gerb. Vitaičio parašyto. Bus išdailntos rolės ir prasidės mokinimasis. Kaip jau žinoma, bus 7-tos ir 9-ots kp. narių spėkomis lošta.

GERIAUSIA Siųsti pinigus į Lietuvą per
PETRĄ BARTKEVIČIĄ
877 Cambridge St.,
E. Cambridge, Mass.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS
Žinomas senas biznierius
ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.
ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

KAM KENTĖTI?
Raumatizmo, neuralgijos ir raumenų gėlimai greitai nustoja, jeigu patrini su
PAIN-EXPELLER
Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.
Žiurėk, kad gautum tikrąjį-garsųjį per daugiau kaip 50 metų.
Reikalauk, kad turėtų Ikaro (Anchor) Vaizbaženklį.

Puikus Balius!

Rengia A. L. T. S. 40-ta Kuopa,

Subatoje, Spalio-Oct., 23 d., 1920

LIETUVIŲ SVETAINĖJE,
25 Camden St., West Lynn, Mass.
Pradžia 7 val. vakare.

Puikiausia vietos Worth orkesrta grieš visokius šokius, todel jaunimas iš Lynno ir apielinkių kviečiami atsilankyti, o busite pilnai užganėdinti.

Užkviečiam visus, KOMITETAS.

LIETUVIU ISTAIGA

BALTIC STATES FINANCE CORP.
(INKORPORUOTA MASS. VALSTIJOJE).

Capital Stock $100,000

Ši korporacija likos sutverta geresniam aprupinimui keliaujančių Lietuvon Lietuvių reikalų.

PARDUODAM LAIVAKORTES, SIUNČIAM PINIGUS Į LIETUVĄ.

PASPORTAI JAU YRA GAUNAMI.

Pasportai turi but išimti ir užvizuoti tų šalių konsulų per kurias prisieis keliauti. Delto yra reikalas iš anksto turėti pasportus vizuotus. Mes visiems musų pasažieriams gaunam vizus laiku, kad nebutų sutrukimo pribuvus į New Yorką.

Mes pasitinkam kievieną atvykstantį iš toliau ar jis atvažiuotų į Boston ar New York ir aprupinam jo reikalus pas Custom House, Internal Revenue kolektoriu ir kitus reikalus.

Laivakortės per vandenį $100.00. Head Tax $5.00.

Nuvažiavę į Hamburgą, Antverpą ar Roterdamą lengvai pasieksite Lietuvą. Užsisakydami laivakortę prisiųskite $25. Pasportus mes parupiname gyvenantiems Bostone ar netoli Bostono. Iš tolimesnių miestų norėdami gauti informacijų kreipkitės pas:

BALTIC STATES FINANCE CORP.,
361 Broadway, So. Boston, Mass.
TELEPHONE S. B. 1061.

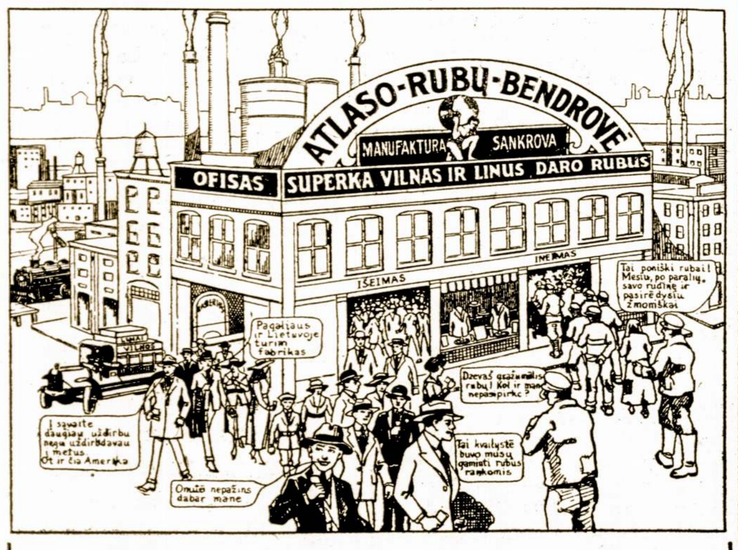

Reikalingi Agentai.

ATLASO RUBŲ B-VĖ umai reikalauja agentų, pardavinėti visokius rubus. Išmokti nesunku; uždarbis geras. Atsišaukite:

ATLAS CLOTHING CORPORATION,
343 Broadway, Boston 27, Mass.

Svarbus Pranešimas

Šiuomi pranešame, kad LITHUANIAN AGENCY, A. Ivaškevičiaus ofisas tapo perkeltas naujon vieton po numeriu 361 West Broadway, So. Boston, Mass., vos kelios duris nuo seno antrašo (315 Broadway).

Pasidėkavojant simpatijai musų viengenčių lietuvių ir svetimtaučių, kurie darė biznį Boston'o pirmutinėje Lietuvių Namų ir Ukių Agenturoje. Pastaruoju laiku biznis keleriopai pasididino musų Agenturos. Idant geriaus užganėdinus musų kostumerius, draugus ir pažįstamus mes užėmė naują vietą tris sykius didesnę negu turėjome po No. 315 Broadway.

Musų ofisai užima suvirš 3000 ketvirtainiškas pėdas plotą (over 3000 square feet of floor space). Tai yra viena iš didižiausių pasaulėje Lietuviškų Nejudinamo Turto ir Apdraudos (Real Estate and Insurance) Agentura.

Žmonės, kurie simpatizavo mum ir rėmė mus per paskutinius 10 metų, ir gelbėjo Lietuviškai įstaigai augti ir bujoti, džiaugiasi sykiu su mumis, jog užsitikėjimas nėjo veltui, nes pirkimas namų arba ukių, tai nėra pirkimas baronkos, papiroso, arba kokių saldainių.

Pirkimas namo arba ukės yra žmogaus gyvenimo pudamentas ant kurio remiasi visas žmogaus šeimyniškas ekzistavimas, todėl LITHUANIAN AGENCY, Antano Ivaškevičiaus Agentura buvo ir yra ant sargybos, idant lietuviai gautų gerus pirkimus (bargains) iš svetimtaučių, kurie iš įvairių nuotikių turi pigiai parduoti.

Pigus pirkimas, teisingas ir atsakančiausis patarnavimas iš Lithuanian Agency šiuomi liudija visuamenei musų pasisekimas. Jeigu mes nebutumėm tarnavę teisingai ir atsakančiai prie SUDARYMO RAŠTŲ, PIRKIMO NAMŲ, UKIŲ ir BIZNIŲ, tai mes šiandien nebutumėm galėję užimti pirmą vietą pardavinėjimo namų ir ukių Amerikoje ir Lietuvoje.

Kaip seniau, tai ir dabar ir ant visados esame pasirižę gauti geriausių ir pigiausių pirkimų. Parduodant namus arba ukes visados darome ir darysime ant musų speciališkų sudarytų formališkų SANTARČIŲ (AGREEMENTS), idant kiekvienas pirkimas butų gvarantuojamas musų žodžių, raštų ir turtų, taip kad kiekvienas grašis įdėtas į nupirktus namus arba ukę, per Lithuanian Agency, atneštų kuodidžiausius nuošimčius ant įdėtų pinigų.

Kiekvienas uždarbis, pelnytas per Lithuanian Agency neša didžiausią garbę musų pirmutinei ir dabar didžiausiai Lietuvių Agenturai, todėl mes norėdami palaikyti ir padidinti musų garbę tarpe žmonių, norinčių pirkti namus ir ukes esame pasiryžę gvarantuoti ant kiekvieno pirkimo kuodidžiausius uždarbius, idant LITHUANIAN AGENCY, A. IVAŠKEVIČIAUS Agentura butų visiem namų, ukių ir biznių pirkėjams žinoma, kaipo "Pinigiškas šaltinis" iš musų nejudinamojo turto ir apdraudos agenturos.

Kiekviena jauna pora, kurie dar neturi pasipirkę namą arba ukę nepamirškite, jog kiekvienas gyvulėlis suka lizdelį ir budavoja savo mažyčiams namelį. Namas ženotiems, tai yra pudamentas gyvenimo, ant kurio remiasi visa ateitis, laimė ir meilė gyvenimo. Kodėl nebandote pasižiurėti, kur butų galima pirkti nebrangiai ir su mažu įmokėjimu pinigų?

Mes surandame pirkimus pagal kiekvieno norą ir išgalėjimą. Gauname ir surandame arba duodame reikalingas paskolas del kožno namo ir ukės pirkėjo. Vežame musų automobiliais aprodyti geriausius ir pigiausius pirkimus. Todėl prašome visų musų draugų, pažįstamų ir visus viengenčius lietuvius atsilankyti ir apžiurėti musų naujai ištaisytą agenturą.

Musų ofisai užima visas antrasias lubas (second floor) Baltic States Finance Corporation Building (viršui didžiausios Bankinės įstaigos ir Laivakorčių Agenturos, prie kurios mes priklausome ir turime sau už garbę buti jos direktorijate).

Mes užsiimame ne vien tik pardavime ir pirkime namų ir ukių, bet ir sekančiais reikalais:

PIRMAS DEPARTAMENTAS:
Išrandavojame Kambarius,
Kalektuojame rendas,
Remodeliuojame namus,
Užlaikome meistrus; kaip tai:
Stogini — Roofer'ius,
Švynorius — Plumber,
Maliavotojus — Painters,
Kamarninkus — Architect, ir
Kitokius mekanikus.

ANTRAS DEPARTAMENTAS:
Apdraudžiame — Insurance:
Forničius ir Budingus nuo Ugnies,
Apdraudžiame nuo Susižeidimo,
Apdraudžiam — Automobilius,
Apdraudžiam — krautuvių langus,
Apdraudžiam nuo Pavogimo,
Apdraudžiam iždininkus draugijų ir t. t.

TREČIAS DEPARTAMENTAS:
Apipriekiuojame Namus ir Ukes,
Padarome — Ageement'us,
Padarome — "Partnership popieras,
Parduodame — biznius, krautuves ir t. t.,
Padarome — visokius dokumentus.

KETVIRTAS DEPARTAMENTAS:
Parduodame laivakortes,
Parupiname pasportus,
Išmainome doliarius į auksinus,
Siunčiame Pinigus,
Perkame Liberty Bond'us,
Skoliname Pinigus,
Priimame Pinigus ant nuošimčio.

PENKTAS DEPARTAENTAS:
Parduodame Lietuvoje Ukes,
Padarome Daviernastis,
Sudarome Pardavimo Raštus,
Norintieji parduoti ukes Lietuvoje arba pirkti Lietuvoje, suteiksime musų geriausį patarnavimą.

ŠEŠTAS DEPARTAMENTAS:
Atliekame provas visose valstijose. Turime Lietuvius Advokatus apžiurėjimui raštų. Sudarome visokius pirkimo ir pardavimo dokumentus - deeds. Gvarantuojame kiekvieną pirkimą nuo visokių priekabių ir giminių.

Atliekame provas visose valstijose. Turime Lietuvius Advokatus apžiurėjimui raštų. Sudarome visokius pirkimo ir pardavimo dokumentus — deeds. Gvarantuojame kiekvieną pirkimą nuo visokių priekabių ir giminių.

Interesuojanti virš minėtais reikalais kreipkitės per laišką arba ypatiškai, gaus kuogeriausią patarimą ir teisingiausį patarnavimą, nes musų pirmutinė Bostone ir dabar didžiausia Lietuvių Agentura pasaulyje yra suorganizuota del atsakančiausio ir teisingiausio patarnavimo, nes kiekviename departamente dirba speciali žmonės, kurie tik vien tuomi užsiima, todel atlieka greitai, pigiai ir atsakančiai pagal tikrai Amerikoniško budo.

LITHUANIAN AGENCY,
ANTANO IVAŠKEVIČIAUS OFISAS,
361 West Broadway, South Boston, Mass.
Telefonas — So. Boston 605.